

bb. 73. budapestre érkezett dr. ghaib mouloud mukhlis irak város-
és községgazdálkodási minisztere

rj la

1969. november 25.

Öttagu iraki delegáció élén kedden este hazánkba érkezett dr. ghaib mouloud mukhlis, irak város - és községgazdálkodási minisztere. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, kovács istván, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, valamint a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium vezető munkatársai. jelen volt tawfik al-momin, az iraki köztársaság, abdel fattah fouad, az egyesült arab köztársaság és dr. mohamed zakaria ismail, a szíriai arab köztársaság budapesti nagykövete.

a delegáció magyarországi tartózkodása során a két ország gazdasági és kereskedelmi kapcsolatainak továbbfejlesztési lehetőségeit tanulmányozza. /mti/

--

- v é g e -

- 52 -

AA 2130

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. november 26.

bb. 1. hatvan millió forint a budapesti oktatási intézmények fejlesztésére

1 hi/tr/zs/gy/hgy

1969. november 26.

a fővárosi tanács oktatási főosztálya elkészítette jövő évi iskola-, illetve óvodafejlesztési programját. a tervek szerint csaknem 60 millió forintot használnak fel új gyermekintézmények, tanintézetek, nevelőotthonok, műhelytermek létesítésére, illetve a meglévő intézmények teljes, vagy részleges korszerűsítésére, bővítésére. a központi erőforrások különösen az általános iskolai oktatásban jelentenek majd könnyebbséget, ugyanis az előirányzat 17 alsófoku intézmény - köztük néhány peremkerületi iskola - fejlesztésére nyújt lehetőséget. a 17. kerületben - rákoskerten - az erzsébet köruti négytantermes általános iskolát kiegészítésére bővítik, s előadótermet, konyhát, éttermet és műhelyszobát építenek hozzá. pesterzsébeten a kálmán utcai hattantermes általános iskola befogadóképességét szintén a mostaninak kétszeresére növelik, s ezt is ellátják az előbbihez hasonló korszerű kiszolgáló helyiségekkel. a 22. kerületi dévényi uton nyolctantermes új általános iskola készül el, mintegy 9 millió forint költséggel. korszerű intézményekkel gazdagodik a főváros óvoda-hálózata is. a 12. kerületi kiss jános altábornagy utcában százszemélyes intézmény építését kezdik meg; a 15. kerületi neptun utcai elavult gyermekintézményt 100 személyessé fejlesztik, a pestlőrinci kossuth utcában a befejezéséhez közeledik egy hasonló nagyságu óvoda építése.

folytatódnak a lakótelepi iskola- és óvodaépítkezések is. a fogarasi uton épülő új városnegyedben 12 tantermes iskola és 100 személyes óvoda készül el a jövő év első negyedében; újpest bajcsy zsilinszky uti lakótelepe ugyanilyen nagyságu iskolával és 75 gyermeket befogadó óvodával gazdagodik; az újpalotai lakótelepen 16 tantermes - három napközi helyiséggel ellátott - általános iskola építését fejezik be, s ugyanitt 150 személyes óvoda is készül. az óbudai lakótelepen 24 osztálytermes tanintézet és 100 személyes gyermekintézmény munkálatai kezdődnek meg.

/folyt. köv./

- 1 -

MT

bb. 1. / hatvan millió.... i. folyt./ gy

a budapesti középiskolák hálózatát az igényeknek megfelelően bővítik, különösen a szakközépiskolákat fejlesztik jelentősen. a 16. kerületben befejeződik a korvin mátyás ipari szakközépiskola rekonstrukciója. a 12 millió forintos beruházás elkészülte után lehetőség nyílik az újszerű szakmacsoportos oktatás bevezetésére, a 12. kerületi márvány utcában ipari, illetve közgazdasági szakközépiskolát, továbbá gimnáziumot magában foglaló intézmény bővítése kezdődik meg a jövő évben. elkészülte után 1 300 -
- 1 400 diákot oktatnak majd itt./mti/

..

bb. 2. téli készenlétben a sportszerkereskedelem

1 kf/gk/1e/gy/La

1969. november 26.

az időjárás egyelőre még mostoha a téli sportok kedvelőihez, a sportszerkereskedelem azonban már felkészült a hidegre. a „fő-vállalkozó”, a trial vállalat a télire szánt korcsolya, sí és ródli nagy részét már leszállította a kiskereskedelmi vállalatoknak. az előkészületek - figyelembe véve az utóbbi évek tapasztalatait, forgalmát - megfelelőek; de kérdés, hogy kemény tél esetén elegendő lesz-e a beszerzett sportszerek mennyisége.

kombinált korcsolyából tavaly 30 000 fogyott, s 15 000 maradt meg mostanra nyitókészletnek. ehhez ugyancsak 30 ezret rendeltek. osztrák és csehszlovák műkorcsolyából 2 500 pár, csehszlovák hoki-korcsolyából ugyanennyi áll rendelkezésrem, szemben a tavalyi 2 000 - 2 200 páros forgalommal. ezenkívül januárban még mintegy 800 pár hoki-korcsolya érkezik.

silécből kétszer annyi van a kereskedelemben, mint amennyi évek óta telenként elkelt. rövidesen ujdonságot is forgalomba hoznak: az iskolabutorgyár - igaz, hogy borsos áron - műanyagtalpas lécek-
ket ígért. a síelés egyéb tartozékaiból - síkötésből, sítoból, sí-
öltözékből - van elegendő. a hazaiakon kívül 1 500 pár ndk-beli sí-
cipő is forgalomba kerül.

/folyt. köv./

- 2 -

NF

bb. 2. / téli készenlét.... folyt./ gy

a legkérdésesebb téli cikk a ródli, amely eddig a legenyhébb télen sem volt elegendő. most mintegy 61 000 áll rendelkezésre, a korábbi mennyiség kétszerese. ezt az tette lehetővé, hogy a kereskedelem lengyel importból szerzett be 30 ezret. a játékszernek számító karfás bébi szánkóból viszont változatlanul csak hétezer kerül forgalomba, s ez, mint eddig minden évben, az első hóesés után bizonyára kevés lesz./mti/

..

bb. 3. készül a „szabadidő-térkép”,

1 ol/tm/zs/gy/hgy

1969. november 26.

országos felmérést kezdeményezett a népművelési intézet a szabadidő felhasználásáról. a szakemberek főként az iparvidékek városaiban, az új szocialista városokban a főváros peremkerületeiben és az új lakótelepeken folytattak, illetve folytatnak vizsgálatokat. a felmérések arról tanuskodnak, hogy általában sehol nem úgy nem ott veszik igénybe a kulturális szolgáltatásokat, ahogyan azt az előzetes elképzelések szerint várni lehetett, s nem nő a szabadidő növekedésével egyenes arányban a művelődési otthonok, könyvtárak, stb. „terhelése”,

a tapasztalat szerint a megnövekedett szabadidőt a kérdezettek zöme elsősorban a házkörüli, illetve a mellékjvedelmet hozó munkákra használja fel, s csak azután gondol arra, hogy tv-t nézzen, könyvtári és más kulturális szolgáltatásokat vegyen igénybe. a művelődési házakban elsősorban a személyes érdeklődési körnek megfelelő szak-
körök a legnépszerűbbek, s mellettük a különböző klubmozgalmak, tan-
folyamok, s csak azután következik az olvasás és az ismeret-
terjesztő előadások - látogatása.

a felmérés tapasztalatait a népművelési szakemberek tanulmányokban teszik közzé./mti/

..

- 3 -

NA

bb. 4. „hotel csend,, - pihenőházak a zselici erdőszélességben

vid-ká/gy/cz

1969. november 26.

a zselicsélességben fekvő ibafák nemcsak a papi papipáról és a pipamuzeumról híres, hanem mind inkább ismertté válik erdei pihenőházairól is. a helybeli petőfi termelőszövetkezet ugyanis új melléküzemléget alakított ki, amellyel alighanem egyedül áll az országban és amelynek ugyyszólván egyedüli „kelléke,, a természet: csendet és nyugalmat ad az ibafákra látogató vendégeknek. a közös gazdaságnak nyolcszáz holdnyi gyönyörű erdeje van, s itt állította fel a fából készült pihenőházakat. a „hotel csend,, ideális hely a nyugalmat kívánó, kikapcsolódást igénylő városi emberek számára, akik tetszés szerinti időre bérbevehetik a kényelmesen berendezett hangulatos házikókat. a termelőszövetkezet a vendégeket kívánságuk szerint ellátja étellel és itallal, télen pedig tüzelővel./mti/

bb. 5. keresik a parlament karácsonyfáját

1 zsu/tr/zs/gy/la

1969. november 26.

Idén karácsonykor is megrendezik a parlamentben a hagyományos fenyőfa-ünnepséget. a budapesti uttörő elnökség megbízottai már most keresik azt a fenyőfát, amely főszereplője lesz majd az ünnepségnek.

a feltételek meglehetősen szigorúak. fontos például, hogy a fenyő 19 méternél lehetőleg ne legyen magasabb, mert akkor kurtítani kell. ugyanakkor a 16 méternél alacsonyabb fa sem szép, mert túl kicsi és nem érvényesül eléggé a kupolacsarnokban. csupán lucfenyő jöhet számításba, mert az a legkönnyebb a fenyők közül, s a szállítás szempontjából lényeges, hogy két és fél tonnánál ne legyen nehezebb. lényeges a törzs átmérője is: hogy beleférjen a szép talapzatba, amelyben a tavalyi karácsonyfa állt. ha ezekkel az adottságokkal rendelkezik a fenyő, ezenfelül fontos körülmény, hogy szép, arányos formája is legyen.

a budapesti uttörő elnökség kiküldöttjei már jártak a soproni erdőgazdaságban, ahonnan a tavalyi parlamenti karácsonyfa származott, de az idén nem találtak minden szempontból megfelelő fát. most sárospatakra utaznak, s ott keresik az alkalmas fenyőt./mti/

- 4 -

bb. 6. vörös gránit-burkolatot kap a lenin szobor pylonja

1 ol/mm/zs/gy/hgy

1969. november 26.

az időjárás viszontagságainak ellenálló, vörös gránitburkolatot kap a felvonulási téren levő lenin-szobor pylonja és posztamentje. ez az oka annak, hogy a közelmúltban állványzattal vették körül a szobor háttéréül szolgáló óriási felkiáltójelet és bekerítették a térnek a szobor körüli szakaszát. a kőfaragó- és épületszobrászati vállalat szakemberei régi, fényét és színét veszített márványburkolatot lebontják és azt a svédországból hozott rubin színű vörös gránittal cserélik fel. a tervek szerint április 4-re ismét helyére kerül a szobor./mti/

..

bb. 7. négy kontinensről érdeklődnek a budapesti vadászati világkiállítás iránt - jövőre hazánkban lesz a cic közgyűlése - földes lászló miniszterhelyettes nyilatkozata

1 jf/gk/le/gy/la

1969. november 26.

földes lászló mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettese, aki a napokban részt vett párizsban a nemzetközi vadászati tanács/cic/ közgyűlésén és a kiállítások nemzetközi irodájának/bie/ közgyűlésén, az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondta: a budapesten 1971-ben megrendezésre kerülő vadászati világkiállítás máris a nemzetközi érdeklődés középpontjába került. a franciaországi tárgyalásokon is jól lemérhető volt, hogy az esemény híre a várakozásnál is jóval nagyobb figyelmet keltett, ami nem utolsósorban a magyar vadgazdálkodás és vadászat jó hírnevének szól. máris véglegesnek tekinthető, hogy az ndk, a szovjetunió, lengyelország, csehszlovákia, románia, jugoszlávia, az nszk, hollandia, finnország, mongólia és dánia részt vesz az eseményen.

a miniszterhelyettes párizsban tárgyalásokat folytatott jacques duhamel földművelésügyi miniszterrel franciaország részvételéről. földes lászlót bécsben - hazatérőben - fogadta dr. karl schleinzer, ausztria földművelésügyi minisztere, s elmondta, hogy az osztrák kormány időközben megváltoztatta egy korábbi - anyagi nehezégekkel magyarázott - elutasító döntését és hivatalosan is engedélyezte a részvételt a budapesti találkozón. előrehaladtak a részvétellel kapcsolatos tárgyalások svájcjal és több afrikai ország - például tanzánia, az eak, uganda és líbia - már szintén felvette a kapcsolatot a rendezőkkel. az amerikai kontinens országai közül a rendezőség már közvetlen érintkezésben áll az egyesült államokkal, s még néhány dél- és közép-amerikai ország megjelenésére is számít.

/folyt. köv./

- 5 -

bb. 7. / négy kontinensről... folyt./ gy

a miniszterhelyettes elmondta még: a cíc vezetősége párizsban elfogadta a magyarországi meghívást; ennek nyomán jövőre hazánkban rendezik meg a nemzetközi vadászati tanács legközelebbi közgyűlését.
/mti/

..

bb. 8. szemetek a zuglói utcák és terek - neb vizsgálat a 14. kerületben

1 gj/zs/gy/La

1969. november 26.

elhanyagoltak, piszkosak zugló utcái, terei - állapította meg a 14. kerületi népi ellenőrzési bizottság, amely átfogóan vizsgálta a kerület köztisztasági helyzetét. közrejátszik ebben, hogy az ingatlankezelő vállalat és a tanács jónéhány szakigazgatási szerve indokolt esetekben sem él a bírságolás lehetőségével. a statisztika is erről tanuskodik: míg 1968-ban több mint 350 esetben indítottak szabálysértési eljárást, addig ez év első felében mindössze 73-szor.

a fővárosi kertészeti vállalat kezelésében levő parkok, játszótérek gondoztak ugyan, a társadalmi munkában létrehozott kisebb pihenőterületek azonban elhanyagoltak. a járdák tisztasága is erősen kifogásolható. ha viszont a házfelügyelők takarítják a gyalogutakat, azt az uttestek sanylik meg, mert a szemetet az uttestre seprik. a villamos pályatestek gazosak, a megállóhelyek piszkosak.

az üzletek portáljai, kirakatai sem felelnek meg a kereskedelmi általános üzleti szabályzatban foglaltaknak. a kirakatok jó része tulzsufolt, poros; a portálok elhanyagoltak, kopottak. általános tapasztalat, hogy a kerület élelmiszerüzletei előtt gyakran szanaszét dobált rekeszek, ládák rontják az utcaképet, jóllehet göngyölegeket utcán egyáltalán nem szabad tárolni. a lakóépületek tatarozása, felújítása után a ház körüli nagytakarítás rendszerint elmarad, az épülettörmelékhet hetekig nem szállítják el. a kivitelező vállalat és az ikv arra hivatkozik, hogy a kerületben nincs kijelölt szeméttlerakó hely. ez igaz is, pedig lenne alkalmas terület, például a zuglói körvasút sor környékén.

/folyt. köv./

MF

- 6 -

bb. 8. szemetek a zuglói... folyt./ gy

a népi ellenőrzési bizottság a vizsgálat tapasztalatairól tájékoztatta a tanács végrehajtó bizottságát. a vb - a neb előterjesztése alapján - utasította szakigazgatási szerveit: a köztisztasági helyzet javítására tegyék meg a szükséges intézkedéseket, éjjenek a bírságolás lehetőségével, s zugló köztisztaságáról jövő év elején tegyenek jelentést./mti/

..

10. olajfogókkal védik a tisztát a szennyeződéstől

10-ká/gy/cz

1969. november 26.

az algyői szénhidrogén medencében az év eleji emlékezetes olajkut-kítörés óta erőteljesen szorgalmazzák a tiszta vízének védelmét az olajos szennyeződéstől. annakidején volt olyan nap, amikor csaknem 1 000 köbméter olaj folyt el. ennek jelentős részét összegyűjtötték ugyan, de még így is tetemes mennyiség került a földekről a vízlevezető csatornába, illetve a folyóba. ezenkívül egyéb olajos szennyeződés is előfordulhat a nagykiterjedésű iparvidéken. ezért 5 olajfogó építését vették tervbe. ezeket az ugynevezett vízcsendesítő medencéket ott képezik ki, ahol a mellékcsatorna a főcsatornába torkollik. speciális vasbeton műtárgyat is építenek, amely a víznek csak az alsó rétegét engedí át, a felső, olajos réteget felfogja. ily módon kizárják annak lehetőségét, hogy olaj kerüljön a főgyűjtő csatornába, illetve a tiszta-
ba./mti/

..

bb. 10. a harmadik ötéves terv végéig 8 000 - 8 500 pedagógus lakásproblémája oldódik meg

1 vt/tr/zs/gy/La

1969. november 26.

a pedagógusok lakásgondjainak enyhítésére indított akciók tapasztalatairól tárgyalt legutóbbi ülésén a pedagógusok szakszervezetének központi vezetősége megállapította, hogy a kedvezményes építési kölcsönakciót, a kedvezményeket a pedagógusok megalégedéssel fogadták, nagyra értékelték. a tapasztalatok szerint az építkezések révén számos községben stabil tanterületek alakultak ki, s például jónéhány nagyobb községben - például mátészalkán, püspökudányban, kismárdán, stb. - a pedagógusok száma a korábbihoz képest megtöbbszöröződött.

/folyt. köv./

MF

- 7 -

bb. 10. / a haramadik ötéves... folyt./ gy

az akció révén több községben javult a szakos pedagógus ellátás és megoldódott a körzetesítéssel kapcsolatos sok lakás gond is. további eredménye az akciónak, hogy az építkező pedagógusok évente mintegy 300 szolgálati lakást szabadítottak fel, s ezeket a tanácsok fiatal vagy többgyermekes nevelőknek utalhatták ki.

az általános, a közép- és szakmunkásképző iskolák pedagógusai lakáshelyzetének megjavítására tett intézkedések eredményeként a harmadik ötéves terv időszakában előreláthatólag mintegy 8 000 - 8 500 pedagógus lakásproblémáját oldják meg./mti/

bb. 11. márkázzák a vecsési savanyu káposztát

vid-gö/ká/gy/cz

1969. november 26.

Sok kis savanyító „üzem”, működik ezekben a hetekben a vecsési házakban. október óta márciusig, amíg a fagy fel nem enged készül a hírneves vecsési savanyu káposzta. a tartósítás „technológiája”, apáról-fiúra öröklődik, s a recept féltve őrzött titok. szerte az országban készítenek ugyan vecsési káposztát, de az ízben és zamatban messze elmarad az eredetétől. hamarosan korszerű módszerrel készül majd a savanyúság: a zöld mező termelészövetkezet hárommillió forintos beruházással korszerű üzemet épített, ahonnan idényenként 100 vagon káposztát küldenek elsősorban a fővárosba, a káposztagyár a holt szezonban sem marad kihasználatlanul: berendezését burgonyakoptatásra, valamint répa és gyümölcszeletelelésre használják majd. a közös gazdaság vezetői elhatározták, hogy márkáztatják nemcsak a saját, hanem a vecsési háztáji, „mini-üzemekben”, készült savanyu káposztát is./mti/

bb. 12. üzlet-, gépkocsifosztogatókat ítéltek el

1 bc/gk/zs/gy/hgy

1969. november 26.

Kardos András, 27 éves és Horváth Mihály, 22 éves foglalkozás nélküli budapesti lakosok több alkalommal loptak budapesti áruházakból és különféle szaküzletekből. Horváth egyedül is követett el hasonló bűncselekményt.

/folyt. köv./

- 8 -

bb. 12. /üzlet-,..... folyt./ gy

Kardos ezenkívül - jönléhet nem volt rendelkezési joga - kiadta rokona zárolt lakását, s az így felvett összeget felszólításra sem szolgáltatva vissza. Horváth Magyarosi József, 27 éves foglalkozás nélkülivel, illetve Szabó István 26 éves segédmunkással feltört parkirozó autókat, ha sikerült elindítaniuk, kocsikáztak, a többi között vásárosnaményba is leruccantak. a gépjárművekből különböző használati tárgyakat elemelek. Szabó vásárosnaményban gyűrűt és bundát vett át értékesítésre, az érte kapott pénzt azonban nem adta át a tulajdonosnak. Magyarosi zálogjegyet is lopott, majd eladta. Horváth pecsett gépkocsivezetői jogosítványt talált, azt meghamisította, a saját fényképét tette bele, s az igazolvánnyal visszaélt.

a központi kerületi bíróság Kardos Andrást és Horváth Mihályt háromévi, Magyarosi Józsefet kétévi és négyhónapi, Szabó Istvánt kétévi és kéthónapi szabadságvesztésre ítélte./mti/

- 9 -

M

bb 13. művelődési ház közös beruházással

vid/ká/um cz

1969. november 26.

az ipari és mezőgazdasági termelőszövetkezetek, valamint a községi tanács közös beruházásával - 2 millió 800 ezer forintos költséggel - új művelődési ház épül a békés megyei megyesegyházán. az épület földszintjén az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet modern üzletsort rendez be, az emeleten pedig szakmai helyiségek, klubszobák kapnak helyet. az épülő művelődési ház fenntartását a helybeli haladás termelőszövetkezet, a vegyes és faipari, a bőr-és textilipari ktsz, az áfész és a községi tanács közösen vállalta. ennek fejében a művelődési ház speciális szakmai témájú előadássorozatot, különféle ismeretterjesztő esteket szervez./mti/

..-

bb 14. három helytörténeti múzeum zalában

vid/ká/um cz

1969. november 26.

a nagykanizsai thury györgy múzeum munkatársai helytörténet kutatásaik során oly nagymennyiségű néprajzi anyagot gyűjtöttek össze, hogy abból több helytörténeti múzeumot is be lehet rendezni. a páratlan szépségű népművészeti anyag - régi ruházati cikkek, paraszti munkaeszközök - bemutatására 3 helytörténeti múzeumot hoznak létre letenyén, zalakomáron, és a délszláv lakta terület központjában, tótszerdahelyen./mti/

..-

bb 15. 300 millió forint postafejlesztésre szegeden

vid/ká/um cz

1969. november 26.

Szegeden 300 millió forintot fordítanak a postaigazgatóság épületeinek, műszaki berendezéseinek fejlesztésére. a nagy összegből elsősorban - a századforduló tájára több mint 200.000 lakosúvá fejlődő - szeged telefonhálózatát bővítik. jelenleg mindössze 5000 állomásos központja van a városnak. a tervek szerint egy fő-és két mellékközpontot hoznak létre, majd a külvárosok is kapnak kisebb központokat, s így végül 37.000 telefonállomás bekapcsolására nyílik lehetőség. a munka megkezdődött: meglévő épületek átalakításával, bontásával készítik elő az új berendezések és épületek helyét./mti/

..-

- 10 -

8. 10/um

10 1040

bb 16. „pest megyéért”, kitüntető aranyérmét alapított a megyei tanács

vid/gö/um ká cz

1969. november 26.

felzabadosunk 25. évfordulójának emlékeztetőre pest megyei ört elnevezéssel kitüntető aranyérmét alapított a pest megyei tanács. az érem egyik oldalán mosolygó antalnak, a gödöllői dírektórium elnökének arcma látható, másik oldala pedig a megyei tanács épületét ábrázolja. a kitüntetést kiemelt gazdasági, politikai, művészeti és közéleti tevékenységű személyek nyerik. odaítélésére első ízben 1970. április 4-én kerül sor./mti/

..-

bb 17. csaknem negyed milliárd forint termelési érték az ország legrégibb állami gazdaságában

vid/ká/um cz

1969. november 26.

elkészült az idei esztendő gyomérlege az ország legrégibb állami gazdaságában, mezőhegyesen. a 184 éves, 23.000 holdas gazdaság fennállása óta most zárja a legeredményesebb évet. a mérleg szerint 243 millió forint termelési értéket produkáltak, ami 19 millióval haladja meg a tavalyi rekordot. a várható nyereség 42 millió forint lesz.

a munka vörös zászló érdemrendjével kitüntetett mezőhegyesi állami gazdaság többek között ezertizennégy vagon búzát, ezerháromszáz vagon szemeskukorciát, öt millió liter tejet és 250 vagon húst adott, illetve ad a népgazdaságnak./mti/

..-

bb 18. súlyos üzemi baleset a mecseki ércbányák iv-es üzemében

vid/ká/um bs

1969. november 26.

súlyos üzemi baleset történt kedden a mecseki ércbányászati vállalat iv-es üzemében. a 2. számú csapat munkahelyén, furás közben, felrobbant az előző robbantástól visszamaradt robbanóanyag. a szerencsétlenség következtében hat személy megsérült, akiket a mentők a pécsi honvéd kórházba szállítottak. schwab istván 28 éves vezető robbantóvájár és vankó lászló 25 éves segédvájár életveszélyes, márk illés 24 éves segédvájár súlyos sérülést szenvedett. hárman könnyebben sérültek és az elsősegély ellátása után még kedden hazatérhettek a kórházból.

szorda reggeli orvosi tájékoztatás szerint a baleset két leg-súlyosabb sérültjének állapota javult, az életveszély megszűnt. márk illést lábtöréssel ápolják tovább a kórházban. a kerületi kórházorvosi felügyelőség valamint a rendőrség az illetékesek bevonásával vizsgálatot indított a felelősség megállapítására. /mti/

..-

10. 15/um

10 1140

bb 19. dél-dunántúli népművészeti hét rendeznek

vd/ká/ny bs

1969. november 26.

négy megye: somogy, zala, baranya és tolna kulturális életének vezetői szerdán kaposvárott, megtárgyalták a dél-dunántúli népművészeti hét jövő évi programját.

a népművészeti hét megrendezését első alkalommal 1970 októberében somogy megye és kaposvár város tanácsa vállalja. ettől kezdve évenként más-más megyében, illetve megyeszékhelyen kerül elő az eseményre. a cél: a négy dél-dunántúli megye gazdag népművészeti értékeinek bemutatása. az egyhetes rendezvénysorozat alkalmat ad arra is, hogy országos és nemzetközi jelentőségű tudományos tanácskozásokat rendezzenek a népművészet egyes ágazatainak helyzetéről és jövőjéről. a tanácskozás résztvevői „dél-dunántúli népművészete”, címmel együttes kiállítás megnyitását javasolták. /mti/

bb 21. tíz éves a pm szervezési és ügyvitelgépésítési intézete

t sl/tm/ny ia bs

1969. november 26.

a pénzügyminisztérium szervezési és ügyvitelgépésítési intézetének vezetői szerdán sajtótájékoztatót tartottak az intézet alakításának 10. évfordulója alkalmából.

elmondották, hogy 1967-ig nagyrészt hatósági feladatokat láttak el: országos ügyvitelgépésítési terveket dolgoztak ki, feladatuk volt az irodagépek elosztása, nyomtatványok és ügyviteltechnikai eszközök szabványosítása. 1967. óta azonban vállalat-szerűen gazdálkodnak, s hatósági feladatok ellátása helyett vállalatok és intézmények részére szervezési rendszereket dolgoznak ki, s ehhez megfelelő eszközöket is rendelkezésükre bocsátanak, mindent természetesen magánjogi megállapodások alapján. az idén mintegy százmillió forint értékű ügyviteli és adatfeldolgozó gépet, berendezést, ügyviteltechnikai eszközt és nyomtatványrendszert adnak a különböző vállalatoknak, intézményeknek.

az intézet megkezdte vidéki hálózatának kiépítését is. jelenleg kaposvárott és miskolcon működik kirendeltségük, de más nagyvárosokban is folytatják a hálózatfejlesztést. az intézet által kidolgozott szervezési rendszerekről az érdeklődő vállalatokat szívesen tájékoztatják. rendszeres szaktanácsadásra eddig mintegy 400 vállalattal kötöttek szerződést. mivel az intézet szolgáltatásai iránt rendkívül nagy az érdeklődés, szakembergárdájukat állandóan bővítik. az új mechanizmus bevezetése óta megháromszorozták az intézet munkatársainak létszámát, s mivel még több szakemberre van szükségük, külföldi és hazai ösztöndíjakat adnak azoknak a fiatal, tehetséges közgazdászoknak, akik az intézettel szervező munkát kívánják végezni. /mti/

-12-

12.03/ny

Tb 13⁰⁰

bb 20. szovjet óriástraktort kapott a szombathelyi állami tan gazdaság

vd/ká/um bs

1969. november 26.

óriástraktor érkezett a szovjetunióból a szombathelyi állami tan gazdaságba. a k-700-as kirovecz nevű erőgép nyolc ekefejtővontat és naponta 60-70 holdnyi területet szánt fel. külön érdekessége, hogy előremenetben 16, hátramenetben pedig nyolc sebességfokozata van. a vezető kabinja hangszigetelt, légkondicionált. a négykerék-meghajtású géporráshoz a gazdaság megfelelő munkagépeket is vásárolt, többek között 16 méter munkaszélességű kultivátort és boronákat. /mti/

-.-

bb 22. 1975-ig felszámolják a szarvasmarha gümőkórt - befolyásolt tanácskozását az állategészségügyi tudományos ülés szak

t jf/mm/um ie bs

1969. november 26.

szerdán az mta dísztermében folytatódott az állategészségügyi tudományos ülés szak. dr. kádár tiber, a kém főosztályvezetője az állategészségügyi feladatokkal kapcsolatban elmondotta, hogy hazánkban 1975-ig felszámolják a szarvasmarhák gümőkórós megbetegedését és ezzel évi 600-800 millió forintos kárt előznek meg. jelenleg az állomány 65 százaléka gümőkórmentes., de például vas, baranya és győr-sopron megyében az állomány 90 százaléka egészséges. a szarvasmarha-brucellózis felszámolására szintén megteszik a szükséges lépéseket. a sertésállomány mentesítése ettől a betegségtől hosszabb időt vesz igénybe; a törzs-telepeken jövőre fejeződik be a brucellózis felszámolása, után kerül sor az árusülő állományra.

1973-ig valamennyi megyében laboratóriumokkal bővítik az állategészségügyi állomásokat. az első ilyen létesítményt egerben már átadták, jövőre pedig kilenc helyen kezd meg működését a z állatkórház, járványvédelmi osztály és fertőtlenítő részleg.

az egységes állategészségügyi szolgálat - amelynek megszervezését 1967-ben kezdték meg - sok tekintetben máris világszínvonalon áll. a nagyüzemi gazdaságoknak a jövőben is biztosítják azt a lehetőséget, hogy szerződést kössenek a megyei állategészségügyi állomásokkal, és anyagi térítés ellenében az általuk választott orvosra bízzák az állomány egészségvédelmét. a korszerű szakosított telepeken azonban már önálló üzemi állatorvosra van szükség.

a két napos állategészségügyi ülés szakon hat előadás és számos felszólalás hangzott el. /mti/

-13-

12.10/um

Tb 13⁰⁰

bb 23. megkezdődött a vadlibázás borsodban

vid/ká/um bs

1969. november 26.

borsod megye tiszamenti részein megkezdődött a vadlibázás. az északról érkező madarak nagy csoportokban lepik el a tiszai területét és környező vetéseket. különösen nagy számban lepédnek meg tiszakeszi, ároktó, valamint tiszaluc környékén. a verőfényes nappalok kedveznek a huzásnak, s ez a magyarázata annak, hogy a vadászok egy-egy huzás alkalmával száz-százötven vadlibát is elejtenek. /mt1/

bb 24. tíz éves az agrártudományi szemle

vid/gö/ká/um bs

1969. november 26.

tíz évvel ezelőtt jelent meg az agrártudományi szemle című folyóirat első száma. az évforduló alkalmából szerdán, gödöllőn, az agrártudományi egyetem vitaulást rendezett a magyar agrártudományi egyesület agrártörténeti szakosztálya és a tudományos akadémia agrártörténeti bizottsága. dr. pető györgynek, az egyetem rektorának megnyitóját követően dr. lázár vilmos, a szakosztály és a bizottság elnöke, a folyóirat főszerkesztője beszélt arról a segítségről, amelyet a folyóirat az elmúlt évtizedben nyújtott a mezőgazdasági szakembereknek. ezután az egyetem tanárai, valamint tudósok és szakemberek tartottak előadást a mezőgazdaság különböző ágazatainak fejlődéséről, problémáiról. /mt1/

bb 25. új belvizrendszer a középtisza-vidéken

vid/ká/um hgy

1969. november 26.

az alföldi belviz által egyik leggyakrabban veszélyeztetett területén, a középtisza-vidéken, újabb belvizvédelmi rendszer építését fejezte be a vízügyi igazgatóság. mintegy tízennégy millió forintos beruházással elkészült a harminchét kilométer hosszú pejsik-éri csatorna, amely tiszakécske és nagykőrös környékéről gyűjti össze az őszi-téli csapadékot a folyókba. az új csatornát amelyet négy belvizi tároló egészít ki, betonszerkezeti elemekkel burkolták. elkészült a több mint hat millió forintos költséggel épített szajoli belvizöblözet is. a tizenöt és fél kilométer hosszú csatorna törökszentmiklós város nagykiterjedésű területéről és szajol környékéről vezeti le a felgyülemlett vizet. a főleg mezőgazdasági területeket mentesítő belvizöblözet szajol alatt torkollik a tiszába. a hatásos védekezés érdekében meghosszabbították a csukás és a tasi-ért. /mt1/

13. 17/um

- 14 -

Tb 130

bb 26. az üveg szépsége - fotokiállítás

vid/ká/um hgy

1969. november 26.

a salgótarjáni művészeti hetek keretében szerdán a szakosztályok zetek nógrád megyei tanácsa székházában megnyitották az „üveg szépsége” című fotokiállítást. a tárlatot a salgótarjáni öblösüveggyár és a váci forte gyár országos pályázatán résztvevő és díjat nyert képekből rendezték meg. /mt1/

bb 27. öt év alatt hatezer lakás épül pest megyében

vid/gö/um ká hgy

1969. november 26.

pest megye lakóinak száma - elsősorban a nagyarányú bevándorlás következtében - rohamosan növekszik. egyes járásokban négyszáz lakóra száz lakás jut, de számos községben, különösen a főváros-környéki településeken még ennél is rosszabb az arány. a pest megyei állami építőipari vállalatnál szerdán rendezett tanácskozáson, simon sándor igazgató tájékoztatójában elmondotta, hogy a vállalat a helyzet enyhítésére a következő öt éves tervben 6.000 új otthon átadását tervezi. a legtöbb lakás vácott, szentendrén, gödöllőn, ráckeveken, dunakeszin és szigetsszentmiklóson épül fel. a vállalat francia tervszelvező berendezést vásárolt, amellyel lényegesen meggyorsítják az építkezést. /mt1/

bb 28. magyar várak bronzplaketten

vid/ká/um hgy

1969. november 26.

érdekes elgondolást valósított meg varga miklós, a miskolci művésztelepen élő és alkotó szobrászművész. a magyar várakat formálta meg, bronzplaketten. a sorozat első része elkészült. a három borsodi jellegzetesség, a sárospataki, a boldogkői és a diósgyőri váron kívül helyett kapott a sorozatban a siklósi, a tatái, a várpalotai, és cseszneki vár is.

a finoman cizellált, patinázott bronzplaketteket a művész kiállításommutatja be. /mgt1/

- 15 -

13. 27/um

Tb 130

bb 29. az ofotért tájékoztatója ujdonságairól

t kf/gk/le ny hgy

1969. november 26.

a karácsonyi vásár fotó-optikai ujdonságairól, az ofotért új szolgáltatásairól tájékoztatta a sajtó képviselőit szerdán somogyi béla vezérigazgató.

a karácsonyi vásárra az ofotért bőséges választékkal készült fel; egyebek között ötven típusból több mint 40 000 fényképezőgép áll a vásárlók rendelkezésére. az ünnepi vásárra néhány ujdonság is forgalomba kerül. december első napjaiban kezdik árusítani a tizenkét felvételt készítő, kisfilmes, olcsó szmenz-rapid fényképezőgépet, az elemmel működő pentacon elektra automatikus fényképezőgépet, valamint egy egészen újfajta box-gépet, a certost.-t. a filmfelvevők közül a napokban került az üzletbe a kvarz zoom korszerűsített típusa, a kvarz-5, s karácsonyra ismét kapható lesz a csehszlovák gyártmányu 8 milliméteres admira.

az ofotért kedvezményt is ad karácsonyra vásárlóinak. december 24-ig a ljubitel fényképezőgépet 300 forint helyett 180 forintért, a certinát 260 forint helyett 160 forintért árusítják. a karácsonyra szánt értékesebb fotó- és optikai cikkek 10 százalékos előleggel már most megrendelhetők. új szolgáltatásként vezetik be, hogy 200 forinton felüli fotó- és optikai cikkeket a vevő kívánságára karácsonyi csomagolásban, díjtalanul házhoz szállítják. az ofotért négy boltjában bevezetik a fénymásolást, vagyis a megrendelő előtt 30 másodperc alatt készítenek fotókópiát. /mti/

bb 30. megkezdtek az új szolnoki városközpont első épületének alapozását

vid/ká/ny hgy

1969. november 26.

szolnokon, a belváros tizenöt hektárnyi területén építik fel a város új igazgatási és kereskedelmi központját. szerdán megkezdtek az új városközpont első modern létesítményének, a tizen-nyolc emeletes vízügyi székháznak alapozását. az új városközpont építésének első szakaszában készül el a negyvenhét kereskedelmi szerv és vállalat elhelyezésére alkalmas impozáns bevásárló központ, a százötven ágyas szálloda, a centrum áruház, valamint a nagy-alföldi kőolaj és földgáztermelő vállalat tíz emeletes székháza. a továbbiakban fél millió kötetes könyvtár és művelődési palota épül majd szolnok központjában. /mti/

13.35/ny

Tb 14⁰⁰

-16-

bb 31. időjárásjelentés

ta/um hgy

1969. november 26.

a meteorológiai intézet jelenti november 26-án, szerdán 13 órakor:

hidegebb idő

az északról áramló fagyos légtömegek egy része az elmúlt nap folyamán nyugat-európán át eljutott a földközi tenger nyugati medencéjének térségébe is. a szubtrópusi levegővel való kölcsönhatás következtében az esti órákban genova vidékén kialakult egy mérsékeltövi viharciklon, amely az éjszaka folyamán a kárpát medence nyugati, délnyugati részéit is elérte. miután ennek a középpontja északkelet felé helyeződik át, így már a közeljövőben lehetővé válik általában 10 fokkal hidegebb levegő beáramlása, erős szelek, hózáporok kíséretében. hazánkban kedden napközben változóan felhős idő volt, csak egy-két helyen esett kevés eső. többfelé élénk délnyugati, nyugati szél fújt. a hőmérséklet csúcserőke általában 10-17 fok között alakult ki. az esti órákban délnyugat felől a z említett mérsékeltövi ciklon hatására megnövekedett a felhőzet, a szél megerősödött, és országos esőzés kezdődött, amit hajnalban zivatarok követtek, több helyen jégesővel. ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége főként a középhegység vonalában elérte a 10-20 millimétert, néhány ponton meghaladta a 30 millimétert is. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-11 fok között volt. a délelőtti órákban az esőzés megszűnt. többfelé erős, viharos lökésekkel kísért déli, délnyugati szél fújt. a hőmérséklet 1 órakor 9-14 fok között változott. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 9.3 fok volt, a sokévi átlagnál 6.2 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 12 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 744 milliméter, mérsékeltten emelkedik.

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, többfelé esővel, záporosóval, futó havazással. élénk, helyenként erős, viharos lökésekkel kísért déli, délnyugati, majd északira forduló szél. hidegebb idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1, plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 4-9 fok között.

a duna vízállása ma reggel budapestnél 117 centiméter. /mti/

- 17 -

13.38/um

Tb 14⁰⁰

bb 32. a kn tapasztalatai a közlekedési dolgozók szemszögéből

t kf/tm/um ie hgy

1969. november 26.

a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének elnöksége szerdai ülésén meghallgatta a budapesti közlekedési vállalat szakszervezeti bizottságának tájékoztatását a kalauz nélküli közlekedés tapasztalatairól.

a kn-közlekedés bevezetése a jelenlegi körülmények között az egyetlen lehetséges megoldása volt a fővárosi közlekedés lebonyolításának megfelelő szinten tartásának. a bevezetést megelőző aggályok ellenére a végrehajtás a közvélemény támogatásával, annak megértésével, a várakozáson felül jól sikerült. az eltelt néhány hónap bizonyította az elképzelés helyességét, amelynek egyik célja, hogy a járműkísérők munkaideje megközelítően 210 órára csökkenjen. a kn bevezetésével csökkent a közlekedés munkaigénye, a felszabadult munkaerő révén pedig javították a forgalmi dolgozók egy részének élet-és munkakörülményeit. júniusban a villamosvasut járműkísérői közül mintegy 700-an, az autóbuszüzem járműkísérői közül 1.100-an dolgoztak havi 230-280 órát. ezt az óraszámot elsősorban az autóbuszüzemnél szeptemberig jelentős mértékben csökkentették és javult a szabadnapok kiadása is.

az átlagos keresetek a múlt évhez képest a villamosnál és az autóbusznál némileg csökkentek, a hév-nél emelkedtek. az ebből eredő feszültséget megszüntették azzal, hogy november 1-től rendezték a járművezetők bérezését: a villamosvezetők 300, a trolibuszvezetők 500, az autóbuszvezetők 800 forint pótlékot kaptak. a kedvezőbb kereseti lehetőségektől egyébként a létszámgondok további enyhülését várják. a létszámhiányon próbáltak enyhíteni azzal is, hogy mintegy 400 dolgozót képeztek át villamos-, trli-, autóbusz-és hév motorvezetővé. ennek ellenére a járművezetők foglalkoztatási ideje továbbra is magas, sok esetben a kollektív szerződésben előírt időt sem tudják tartani.

a kn bevezetése óta nem romlott a forgalom biztonsága, a balesetek nem az új üzemmódból, hanem a forgalmi szabályzat esetenkénti megsértéséből, fegyelmezetlenségéből, zsúfoltságából adódtak. örvendetes, hogy a kiadott biztonsági intézkedéseket a forgalmi dolgozók, s az utasok nagy többsége betartja, s ennek hatására a baleseteknél csökkenő tendencia tapasztalható.

/folyt.köv./

- 18 -

13. 45/um

To 1400

bb 32. / a kn tapasztalatai...folyt./um

a bkv jelentése beszámolt arról is, hogy a jegyellenőrző csoportot 300 főre növelték, s 150 dolgozóval megerősítették a menetirányítói létszámot. a kn-közlekedéssel kapcsolatos feladatok között elsősorban említették az ellenőrzés fokozását. tervezi a vállalat a társadalmi jegyellenőrzés megszervezését. ezen kívül szükség van a villamos megállóhelyek fokozottabb kivilágítására; november végéig további 400 megállóhely világítását korszerűsítik.

az elnökség a beszámolót elfogadva az eredményeket elismerve hangsúlyozta, hogy a „kn, nem szüntette meg a közlekedés gondjait, az utazóközönség szempontjából különösebb változást nem hozott, főleg nem az autóbusz-közlekedésben, ahol a gépjárműállomány állapota, a kocsis-és a járművezető-hiány változatlanul sok nehézséget okoz. felhívta a figyelmet, hogy a kn alapot ad a munkakörülmények javítására, további eredményeket azonban csak akkor lehet elérni, ha a bkv és üzemágainak gazdasági, szakszervezeti vezetői fokozottabban törődnek a menetrendekkel, a forgalomirányítás és szervezés fejlesztésével, a meglévő forgalmi intézkedések érvényesítésével./mti/

--

bb 33. id. hajdu imre elvtárs,

tmg/um hgy

1969. november 26.

a párt-és munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése 1969. december 1-én 15 órakor a budafoki temetőben lesz./mti/

mszmp xi. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb 34. szovjet hóturbina tolna megyében

vid/ká/um hgy

1969. november 26.

a téli felkészülésről tanácskoztak szerdán a szekszárdi közuti igazgatóságon. szeglet ferenc, az igazgatóság főmérnöke tájékoztatást adott arról, hogyan gondoskodnak a megye mintegy 1000 kilométeres közlekedési úthálózatának téli védelméről. az igazgatóság gyorsan mozgó, nagyteljesítményű szovjet hóturbinát kapott. összesen 66 erőgép áll rendelkezésükre a várható „hócsatában,.. az utak mentén hófogó-rácsal kísérleztének: gyártását a báta-széki kádár-és fatömegcikk ktszkezdte meg. a szakvélemények szerint ezek a rácsok az eddigieknél tartósabbak és nagyobb tömegű havat fognak meg./mti/

13.52/um

Vujtztz - 19 -

bb 35. kiváló kukoricatermés a bábolnai állami gazdaságban, - a szántóterület háromnegyedét a takarménynövény foglalta el

vid/ká/ny hgy

1969. november 26.

a bábolnai állami gazdaságban szerdán befejezték a kukorica batakartását, az iparszerű baromfi és újabb sertésneveléssel is foglalkozó gazdaságban a szántóterület háromnegyed részén - országosan a legnagyobb arányban - termelték a kukoricát, úgy tervezték, hogy a tavalyi 24.2 mázsa helyett az idén 30 mázsát takarítanak be holdanként, májusi morzsoltban számítva. bár végleges adatok még nem állnak rendelkezésre, az már biztos, hogy a 8.200 hold átlagában legalább 31 mázsa a holdankénti termés, a kiváló eredményt a kedvező nyári, őszi időjárás mellett a nagymennyiségű - hatóanyagban holdanként 450 kilógramm - műtrágyának és a vegyszeres gyomirtásnak köszönhetik. a több mint 2.5 ezer vagon termésti magyar adapterrel ellátott nagyteljesítményű ndk gabonakombájnokkal és jugoszláv kukoricakombájnokkal takarították be. /mti/

bb 36. villámlás, mennydörgés, jégeső, szivárvány - afrikai és sarki levegő összeütközése okozta a novemberi ,, nyári vihart,,

ö kf/-vid/gg/ny 10 hgy

1969. november 26.

a novemberi időjárás bár normálisan indult, feltűnően enyhén folytatódott; 10.- óta a 9-15 fokos napi középhőmérséklet a sokévi átlagot plusz 5 fokkal, az utóbbi három napon pedig 5-8 fokkal is meghaladta. ez október közepi, időjárás volt. az enyhéség tetőzött a kedd esti felhősödésben, majd a szerda hajnali nyári viharban, amelyet egy grönland felől érkező sarki, ellenpólusként pedig egy afrikai levegőtömeg összeütközése váltott ki. nyomában szinte csak az óceánokra jellemző mélységű ciklon alakult ki: ennek a hatalmas örvénynek a központja vonult át hazánk felett is.

az ország különböző részeiből érkezett jelentések a budapestihez hasonló hajnali égzengésről számolnak be.

/folyt köv/
14.30/ny

-20-

Tó M¹⁰

bb 36. villámlás....folyt/ny

a Kisalföld lakóit négy óra után mennydörgés, villámlás ,, keltette fel,,; nyári zápor söpört végig Soprontól Győrre. 8t órákor a zivatar előlt és a szél óránkénti 70-80 kilométeres sebességre erősödött. reggelre azonban már kiderült az ég, a plusz 11 fokot mutatott a hőmérő. a szélvihar győrtt és környékén jónéhány ház tetőjét megbontotta, s cserepeket dobált az utcára.

mezsek vidékére hatalmas zápor zúdult. a kisebb felhősödéseknek is beillő eső sűrű villámlás és dörgés kísérte. pécsen a szélvihar magasságban hömpölygött végig az utcákon és a tereken a csekről lezuduló roppant víztömeg. jég is esett, de a borsónagyaságu jégszemek nem tettek kárt semiben. jégeső volt baranya, szeged és tolna megye egyes részein. sásdon diónagyaságu jégdarabok hullottak.

a november végi ,, formabontó,, időjárás ritka természeti érdekességet produkált tolna megyében. szekszárdon alkonyati szivárvány gyönyörködtette a már kivilágított utcákon a járókelőket, szerdán hajnalban pedig égzengéssel, villámlásokkal kísért vihar pártázta végig a város környékét. a szélvihar kiadás jégesővel kezdődött, s a jégdarabok betörték a bonyhádi cipőgyár szekszárdi üzletének kirakatát. eget és környékét sem kimélte a ,, nyári,, zivatar, hatalmas mennydörgés és villámlás kíséretében mintegy fél-órán át ömlött az eső.

nyiregyházára rövid idő alatt annyi eső zúdult, hogy az utcákon sok helyen felgyülemlt a víz. vihar közben szép látványban volt részük a koránkelőknek, a tiszta keleti égboltról a nap sugarai átvilágították az esőfüggönyt és a nyugati égbolton megjelent a félkör alakú szivárvány.

szeged felett és csongrád megye egy részén is átvonult a langyos esővel párosult, szinte nyári zivatar. a közben megerősödött szél időnként elérte a 70 kilométeres óránkénti sebességet. a kiadás eső egyébként jól jött, felfrissítette a levegőt, felüdítette a földeket és sokat használt a gyengén kelt őszi gabonaféléknek.

az országos meteorológiai intézet ügyeletén elmondották, hogy novemberben igen szokatlan az ilyen időjárás. a meleg levegő azonban északkelet, ukránja felé távozik, s nyomában már az igazi fagyos téli levegő beözönlése várható. ezt jelzi, hogy dél-franciaországban, párizs környékén, a cseh medencében, a lengyel síkságon havazik, komoly tél van. a hidegebb időjárás egyébként a dunántul északi megyéiben már szerdán este, csütörtökön érezhető lesz. /mti/

-21-

14.40/ny

Tó M¹⁰

bb 37. benzinjegyekkel üzérkedett - két évi szabadságvesztésre ítölték

vid/fm/um hg6

1969. november 26.

társadalmi tulajdont károsító sikkasztás miatt került az esztergomi megyei bíróság elé kriptá sándor 29 éves esztergomi lakos. a vádlott az édesz raktárosa volt, ahol a benzinjegyek kezelését, kiadását is rábízták. kriptá rendszeresen lopkodta a jegyeket, amelyeket azután olcsón értékesített. egy év alatt mintegy 90.000 forint értékű üzemanyagjegyet tulajdonított el. közben felfedezte, hogy ennél lényegesen több - körülbelül 128.000 forint értékű - jegynek veszett nyoma. tolvajtársait azonban nem tudta leleplezni, mert attól tartott, hogy akkor ő is rajta veszt. végül is fény derült üzemeire, s a bíróság jogerősen két évi szabadságvesztésre ítélte./mti/

-.-

bb 38. magyar-Lengyel barátsági nap készegen

vid/fm/um hgy

1969. november 26.

szerdán magyar-Lengyel barátsági napot rendeztek készegen. az értelmiségi klubban stanislaw andrej sechacky, a budapesti lengyel kultúra igazgatója tartott előadást a lengyel népköztársaság kulturális és köznevelődési helyzetéről./mti/

-.-

bb 39. a pedagógusok helyzetéről tárgyalt az országgyűlési képviselők győr-sopron megyei csoportja

vid/fm/um hgy

1969. november 26.

szerdán győrért, a tanítóképző intézetben ülésezett az országgyűlési képviselők győr-sopron megyei csoportja. gesztesi józsef, az intézet igazgatója tartott tájékoztatót anagymultu - 1779. óta pedagógusokat képző - intézmény fejlődéséről, a tanítóképzés soronkövetkező feladatairól. a képviselők behatáson érdeklődtek az iránt, hogy a végzett pedagógusokat milyen munkafeltételek és életkörülmények várják nyugat-dunántul városokban és falvaiban.

az ülésen résztvettek a tanári kar tagjai és az intézet számos növendéke, akiket dr. révay zoltán, a képviselőcsoport vezetője tájékoztatott az országgyűlés munkájáról./mti/

- 22 -

14.45/um

MF 1500

bb 40. tűz martaléka lett ötezerkét száz csibe

vid/fm/ny hgy

1969. november 26.

szerdán hajnalban kigyulladt ücsődön a szabadság tisz barátságnevelő telepe. a tízezerkét száz csibe közül ötezeröt sikerült megmenteni, a többi a tűz martaléka lett. a tüzet a kőszentmártoni és a szolnoki tűzoltók oltották el. a kár összege mintegy százezer forint. az eddigi vizsgálat szerint a tüzet a baromfiól fűtésére szolgáló kályhacső felemelkedése okozta./mti/

-.-

bb 41. budapesten román, bukarestben magyar kultúra háza - magyar-román államközi egyezményt írtak alá

t fe/gk/zsny

hgy

1969. november 26.

szerdán a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai székházában dr. rosta andre, a kki ügyvezető elnöke és vasile gliga, a román szocialista köztársaság külügyminiszter-helyettese a két kormány nevében aláírta azt az államközi egyezményt, amelynek értelmében budapesten román, bukarestben pedig magyar kultúra házat létesítenek.

a magyar és a román kulturális intézmény feladata, hogy hozzájáruljon a két nép szellemi és anyagi értékeinek, a szocialista építés eredményeinek kölcsönösen jobb megismertetéséhez, a mindenképp előtérbe tudományos és kulturális területen fejtsen ki széles körű tájékoztató tevékenységet.

az intézetek kölcsönösen hangversenyeket, előadásokat, irodalmi esteket, filmbemutatókat, kiállításokat és más kulturális és tudományos rendezvényeket szerveznek, könyv- és folyóiratolvasó termet tartanak fenn. országaik társadalmi, gazdasági, kulturális és tudományos eredményeire vonatkozó könyveket, folyóiratokat, albumokat, hanglemezeket, diapozitíveket, propaganda- és egyéb anyagokat, valamint más kiadványokat terjesztenek és kölcsönöznék. magyar, illetve román nyelvtanfolyamokat rendeznek. könyveket, folyóiratokat és más kiadványokat, zeneműveket, hanglemezeket, népi és iparművészeti cikkeket árusítanak.

/folyt köv/
14.52/ny

-23-

MF 1500

bb 41. / budapesti román, ...folyt./um

az egyezmény ünnepélyes aláírásán megjelentek a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a kki vezető beosztású munkatársai, valamint a kulturális életünk ismert személyiségei. jelen volt dumitru turcus-szal, a román szocialista köztársaság budapesti nagyköveteivel az élen a nagykövetség több

diplomatája.

dr. rosta endre ügyvezető elnök és vasile gliga külügyminiszterhelyettes az egyezmény aláírásakor mondott beszédében méltatta a két ország fővárosában létrehozandó kulturális központ jelentőségét, szerepét.

x x x

dr. rosta endre az aláírást követően az mti munkatársának adott nyilatkozatában a többi között ezeket mondotta:

- a baráti országok közül fővárosunkban már évek óta eredményesen fejti ki tevékenységét a bolgár, a csehszlovák, a lengyel és az ndk-beli kulturális intézmény. most került sor arra, hogy a két kormány elhatározásának megfelelően budapesti és bukarestben ezekhez hasonló intézményt hozunk létre. ezek jelentős mértékben hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a két ország kulturális és tudományos kapcsolatainak folyamatosságát hatékonyabban biztosítsák. a kultúra háza nemcsak az illető ország fővárosában fejthetik ki eredményesen tevékenységüket, hanem kiterjeszthetik vidékre is.

- meggyőződésem, - mondotta dr. rosta endre -, hogy a budapesti és a bukaresti kultúra háza fejlődést jelent a két nép érintkezésében és elmélyíti kapcsolataikat a kultúra terén.

vasile gliga külügyminiszterhelyettes nyilatkozatában hangsúlyozta:

- a kultúra házat fontos eszköznek tartom a két nép kapcsolatainak elmélyítésében, az országaink szocialista építésében elért eredmények és az évszázados kulturális kincsek kölcsönös megismerésében. ezért helyeztünk oly nagy súlyt létrehozására.
/folyt.köv./

- 24 -

14.57/um

MA 150

bb 41./ budapesti román, ...2.folyt./um

- kulturális intézményünkben gazdag programot tervezünk. a magyar közönség számára könyvtárat, olvasótermet igyekezünk majd berendezni, román-magyar találkozókat szervezünk, gondoskodunk arról, hogy tudósok, művészek tartssanak itt előadásokat, irodalmi esteken ismerkedjenek a román lírával és prózával. gondolunk a továbbiakban román nyelvtanfolyamok megindítására is. összegezve: legfőbb célunk, hogy tájékoztatást adhassunk mindazoknak, akik érdeklődnek országunk iránt./mti/

bb 42. „mesterszakács,, és a „mestercukrász,,

1 kf/gk/um 1 e

1969. november 26.

a belkereskedelmi miniszter - az érintett állami és szövetkezeti szervek vezetőivel egyetértésben - rendeletet adott ki, amelynek alapján a magyar vendéglátóipar hagyományainak megőrzésében és továbbfejlesztésében kiemelkedő munkát végző szakácsok és cukrászok részére „mester,, cím adományozható.

a miniszter a mester címet alkalomszerűen adja, a vállalat, igazgatójának, a szövetkezet igazgatóságának az illetékes szak szervezeti bizottsággal egyetértő előterjesztésére. a mester cím anyagi elismeréssel jár: elnyerésekor a dolgozót jutalom illeti meg, amelynek összege nem lehet kevesebb kétheti átlagkereseténél. a mesterek alpbéret amunkakörükre előírt bértétel felső határa szerint kell megállapítani. a mesterek kiemelt alpbéret, illetve személyi fizetést is kaphatnak./mti/

bb 45. november 27-én estétől 28-án délig távfűtési szünet budán

1 kf/tr/um 1 e hgy

1969. november 26.

a fővárosi távfűtő művek közli, hogy november 27-én este 22 óra és november 28-án déli 12 óra között a budai távfűtés és melegvívizellátás szünetel. a kelenföldi hőerőműben ugyanis egy újabb, óránként 50 millió kalóriás teljesítményű szovjet gyártmányú forróvízes kazán állítanak munkába; ezért szükséges az üzemszünet. a vállalat csütörtökön este erősebb meleget ad, s igyekszik a munkát mielőbb elvégezni, hogy a kelenföldön, a lágymányoson, a krisztinában és a várban lévő mintegy 13.000 távfűtéses lakásban irodában ne érezzék meg a fűtés hiányát./mti/

- 25 -

15.02/um

MA 151E

bb. 43. zárt kert rendezés 1644 községben - a geodéziai és kartográfiai egyesület közgyűlése

t jf/./ny ie hgy

1969. november 26.

Szerdán a technika házában tartotta vezetőségválasztó közgyűlést a geodéziai és kartográfiai egyesület. dr. homoródi Lajos elnöki megnyitója után Halász Péter, az országos földügyi és térképészeti hivatal vezetője a magyar földügyi szakigazgatás helyzetéről és feladatairól tartott előadást. a földtörvény végrehajtásának előkészítő szakasza - a tsz-törvény végrehajtásával összhangban - az elmúlt év végén befejeződött. ez a munka az ország csaknem valamennyi községére, 3.073 nagyüzemi gazdaságra, 5.5 millió hektáros földterületre, - az ország összterületének 59.4 százalékára - terjed ki. az előkészületeket követte a közös használatban lévő földek tulajdoni és használati viszonyainak felülvizsgálata. az előadó ezzel kapcsolatban elmondta: idén, az év első hat hónapjában került sor a határozatok kiadására, valamint a mentesítési és a személyi földhasználati kérelmek elbírálására, a több mint egymillió határozatnak csak három százalékára érkezett be fellebbezés, de ezeknek kétharmad része is megalapozatlannak bizonyult. ez az eredmény igazolta, hogy helyes volt az állami földnyilvántartásra alapozni a földtörvény végrehajtását.

a törvény végrehajtása keretében kerül sor a nagyüzemileg eredményesen nem hasznosítható egyes külterületi állami földek értékesítésére és haszonbérbe-adására. az ugynevezett zárt kertű földek tulajdoni és használati viszonyait 1973-ig 173 ezer hektáron vizsgálják felül.

a zárt kert rendezés és az ezzel kapcsolatos földügyi munkálatok 1.644 községre terjednek ki. a zárt kertek mellett ezekben a községekben további 325 ezer hektárnyi belterületet kell felmérni, feltérképezni, stb.

az OFTH vezetője elmondta még, hogy jó ütemben halad a városmérési alaptérképek elkészítése. 1966 óta 16 ezer hektárnyi területről készült el az alaptérkép. egyebek között Baja, Komló, Siklós, Szigetvár, Tataháza, Oroszlány, Salgótarján, Sümeg, Lenti és Fonyód városmérési dokumentációját összesítették már, 27 város területét most mérik fel. /mti/

v

-26-

15.05/ny

NA 1520

bb. 44. negyventagu Lengyel népi tánc-együttes nógrád megyében

vid/rj fm hgy

1969. november 26.

Szerdán negyventagu Lengyel népi tánc-együttes érkezett ötnapos látogatásra nógrádba, a szövetkezetek nógrád megyei központjának meghívására. e látogatással viszonozzák a nógrád megyei szövetkezeti művészcsoporthoz korábbi Lengyelországi szerepléseit. a pszczynai együttes november 27-én Kisterenyén, 28-án pedig Pásztón mutatja be műsorát. /mti/

--

bb. 47. meghalt Jámbor István, a földesi rákóczi tsz elnöke

vid/rj fm la

1969. november 26.

Jámbor István, a földesi rákóczi termelészövetkezet elnöke rövid szenvedés után 66 éves korában 1969. november 26-án elhunyt.

Jámbor István a felszabadulás óta jelentős közéleti szerepet töltött be, nemcsak abban a községben, ahol született, nevelkedett és dolgozott, hanem Hajdu-Bihar megyében és később az egész ország szövetkezeti mozgalmában is. a termelészövetkezetek országos tanácsának megalakulásától a hajdusági tsz-ek területi szövetsége elnökségi tagjai sorába választotta. fáradhatatlanul tevékenykedett a hazafias népfrontban, a tanácsban. / tagja volt

1951-ben ő szervezte meg a földesi rákóczi termelészövetkezetet, amely az ő irányításával a legjobb közös gazdaságok sorába emelkedett. elnöksége idején a rákóczi tsz ötször nyerte el a minisztertanács vándorzászlaját és ezek közül két alkalommal országosan az első lett.

munkásságának elismeréseként „a szocialista munka hőse” címmel tüntették ki.

Jámbor Istvánt a totós a mém saját halottjának tekintti. tevékenységéről később történik intézkedés. /mti/

--

15.30 rj

- 27 -

NA 1520

bb 46. súlyos közlekedési baleset szolnok határában - egy halott, hét súlyos sérült

gk szb zs

1969. november 26.

szóts géza, 26 éves gépkocsivezető a belkereskedelmi szállítási vállalat tehergépkocsijával szolnok határában szabálytalanul előzött egy kerékpárost, majd összeütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival, amelyet kálmán sándor 28 éves gépkocsivezető, szolnoki lakos vezetett. a baleset következtében kálmán sándor a kórházba szállítás után meghalt, a tehergépkocsin utazó munkások közül heten súlyos, kilencen könnyű sérülést szenvedtek, valamennyijüket a szolnok megyei kórházba szállították. a rendőrség szóts géza gépkocsivezetőt előzetes letartóztatásban helyezte, ügyében a vizsgálat folyamatban van. /mti/

bb 48. meghalt simándi béla ujságíró

fe/gk szb zs

1969. november 26.

hosszu szenvedés után, életének 70. évében elhunyt simándi béla ujságíró, a „tanyai irások”, az „esztergom vármegye”, a kis ujság, a szegedi hirtlap egykori szerkesztője. 1938-ban szervezte meg a haladó írók és a tanyasi parasztok emlékezetes hőmezővásárhelyi író-olvasó találkoztóját.

a felszabadulás után a sajtó különböző területein dolgozott. érdemei elismerésül 1947-ben a „magyar szabadság érdemérem”, - mel tüntették ki. temetése november 28-án, pénteken délután 1 óra-kor lesz az újpest megyeri köztemetőben. /mti/

bb 49. szakmai konferencia francia távirányító-berendezésekről

k sb/mm szb ie

1969. november 26.

a budapesti francia műszaki és tudományos tájékoztatási központ szerdán rendezte ez évi utolsó szakmai konferenciáját, amelyen az compagnie des signaux d'entreprises électriques képviselői tartottak előadást az olajvezetékek és állomások távműködtető és távmérő berendezéseiről. a cég egyébként tárgyalásokat folytat magyar-francia kooperációról, közös tervezésről, közös gyártásról, kivitelezésről és felszerelésről. /mti/

15.35/szb

-28-

NA 1550

bb. 50. áttekinthetőbb jogszabály, nagyobb önállóság a helyi tanácsoknak - kormányrendelet a lakosság adóügyeinek intézéséről

1/sl/mm/rj ie la

1969. november 26.

a kormány rendeletet adott ki a lakosságra vonatkozó adóigazgatási, valamint az illetékekkel kapcsolatos eljárás általános szabályairól.

mint a pénzügyminisztériumban elmondották, a jogszabály kiadására elsősorban azért volt szükség, mert a gazdaságirányítási rendszer reformja számos területen érintette a lakosság adóztatását is. a mezőgazdasági lakosság jövedelemadójának adótereleit jobban differenciálták, a szolgáltatás és javítóipar, valamint a magánkereskedelem újabb preferenciákban részesült. előtérbe került a magánszemélyeket érintő forgalmi adó árszabályozó szerepe. ezen kívül jelentős változások történtek a tanácsi szakigazgatási szervek irányításában és hatáskörében is. az új rendelet kiadásakor figyelembe vették azt is, hogy az új mechanizmus bevezetésekor a vállalatok és az övethozók adóigazgatását külön szabályozták, így időszzerűvé vált, hogy a lakosságot érintő adóigazgatási kérdéseket is külön rendezzék. az is sürgette az új rendelet kibocsátását, hogy a korábbi jogszabály több mint tíz éve jelent meg és időközben számos módosításon, kiegészítésen ment keresztül, nehezen áttekinthető.

az új rendelet csupán a lakosságot érintő adóigazgatásról és az illetékekkel kapcsolatos eljárásról intézkedik, tehát nem érinti az adózás felételeit, az adók összegét. az adóigazgatási feladatokat továbbra is a tanácsok végrehajtó bizottságai látják el szakigazgatási szerveik útján. az adóigazgatásban is bővül azonban az alsóbb szintű tanácsok hatásköre. a rövidesen megjelenő végrehajtási rendelet ugyanis kimondja, hogy az adóigazgatással kapcsolatos valamennyi kérdésben első fokon a községi, a városi, illetve a kerületi tanács szakigazgatási szerve jár el, ellentétben az eddigiekkel, amikor legalsóbb szinten csak a járási tanács szervei dönthettek olyan fontos kérdésekben, mint az adó törlése, vagy mérséklése.

az új rendelet lényegesen egyszerűsíti az adóbehajtás szabályait. kimondja például, hogy adótartozás címén az ingatlan vagyon behajtására vonatkozó határozatot csak akkor hajtják végre, ha a lefoglalható munkabér nem elegendő a tartozás egy éven belüli kiegyenlítésére.

/folyt.köv. /

15.40 rj

- 29 -

NA 1620
H

bb 46. súlyos közlekedési baleset szolnok határában - egy halott, hét súlyos sérült

gk szb zs

1969. november 26.

szóts géza, 26 éves gépkocsivezető a belkereskedelmi szállítási vállalat tehergépkocsijával szolnok határában szabálytalanul előzött egy kerékpárost, majd összeütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival, amelyet kálmán sándor 28 éves gépkocsivezető, szolnoki lakos vezetett. a baleset következtében kálmán sándor a kórházba szállítás után meghalt, a tehergépkocsin utazó munkások közül heten súlyos, kilencen könnyű sérülést szenvedtek, valamennyijüket a szolnok megyei kórházba szállították. a rendőrség szóts géza gépkocsivezetőt előzetes letartóztatásba helyezte, ügyében a vizsgálat folyamatban van. /mti/

bb 48. meghalt simándi béla ujságíró

fe/gk szb zs

1969. november 26.

hosszu szenvedés után, életének 70. évében elhunyt simándi béla ujságíró, a „tanyai írások”, az „esztergom vármege”, a kis ujság, a szegedi hírlap egykori szerkesztője. 1938-ban ösztönözte meg a haladó írók és a tanyasi parasztek emlékezetes hőmérvásárhelyi író-olvasó találkozóját.

a felszabadulás után a sajtó különböző területein dolgozott. érdemei elismerésül 1947-ben a „magyar szabadság érdemrem”, -mel tüntették ki. temetése november 28-án, pénteken délután 1 óra-kor lesz az újpest megyeri köztemetőben. /mti/

bb 49. szakmai konferencia francia távirányító-berendezésekről

k sb/mm szb ie

1969. november 26.

a budapesti francia műszaki és tudományos tájékoztatási központ szerdán rendezte ez évi utolsó szakmai konferenciáját, amelyen az compagnie des signaux d'entreprises électriques képviselői tartottak előadást az olajvezetékek és állomások távműködtető és távmérő berendezéseiről. a cég egyébként tárgyalásokat folytat magyar-francia kooperációról, közös tervezésről, közös gyártásról, kivitelezésről és felszerelésről. /mti/

15.35/szb

-28-

NA 1500

bb. 50. áttekinthetőbb jogszabály, nagyobb önállóság a helyi tanácsoknak - kormányrendelet a lakosság adóügyeinek intézéséről

1/sl/mm/rj 1e la

1969. november 26.

a kormány rendeletet adott ki a lakosságra vonatkozó adóigazgatási, valamint az illetékekkel kapcsolatos eljárás általános szabályairól.

mint a pénzügyminisztériumban elmondották, a jogszabály kiadására elsősorban azért volt szükség, mert a gazdaságirányítási rendszer reformja számos területen érintette a lakosság adóztatását is. a mezőgazdasági lakosság jövedelemadójának adóterhelését jobban differenciálták, a szolgáltatás és javítóipar, valamint a magánkereskedelem újabb preferenciákban részesült. előtérbe került a magánszemélyeket érintő forgalmi adó árszabályozó szerepe. ezen kívül jelentős változások történtek a tanácsai szakigazgatási szervek irányításában és hatáskörében is. az új rendelet kiadásakor figyelembe vették azt is, hogy az új mechanizmus bevezetésekor a vállalatok és szervezetek adóigazgatását külön szabályozták, így időszzerűvé vált, hogy a lakosságot érintő adóigazgatási kérdéseket is külön rendezzék. az is sürgette az új rendelet kibocsátását, hogy a korábbi jogszabály több mint tíz éve jelent meg és időközben számos módosításon, kiegészítésen ment keresztül, nehezen áttekinthető.

az új rendelet csupán a lakosságot érintő adóigazgatásról és az illetékekkel kapcsolatos eljárásról intézkedik, tehát nem érinti az adózás felételeit, az adók összegét. az adóigazgatási feladatokat továbbra is a tanácsok végrehajtó bizottságai látják el szakigazgatási szerveik útján. az adóigazgatásban is bővül azonban az alsóbb szintű tanácsok hatásköre. a rövidesen megjelenő végrehajtási rendelet ugyanis kimondja, hogy az adóigazgatással kapcsolatos valamennyi kérdésben első fokon a községi, a városi, illetve a kerületi tanács szakigazgatási szerve jár el, ellentétben az eddigiekkel, amikor legalsóbb szinten csak a járási tanács szervei dönthettek olyan fontos kérdésekben, mint az adó törlése, vagy mérséklése.

az új rendelet lényegesen egyszerűsíti az adóbehajtás szabályait. kimondja például, hogy adótartozás címén az ingó vagy ingatlan vagyon behajtására vonatkozó határozatot csak akkor hajtják végre, ha a lefoglalható munkabér nem elegendő a tartozás egy éven belüli kiegyenlítésére.

/folyt.köv. /

15.40 rj

- 29 -

NA 1625
H

bb. 50. / áttekinthetőbb.....1. folyt./rj

Lényeges egyszerűsítést jelent az a változás is, hogy az új rendelet a korábbi szabályozással ellentétben nem sorolja fel részletesen az adóbehajtási eljárásra vonatkozó szabályokat. Általában a bírósági végrehajtással kapcsolatos általános rendelkezéseket kell alkalmazni, bizonyos eltérésekkel. Ezzel az állampolgárokat érintő két jelentős jogszabály rendelkezései méginkább összhangba kerülnek és csupán az adóigazgatás sajátosságaiából adódó eltérések maradnak fenn.

A behajtási jog elévülésével kapcsolatban új rendelkezés, hogy az adóbehajtási eljárás felfüggesztésének és a részletfizetési kedvezménynek az időtartama az elévülési időbe nem számít be. A korábbihoz képest az a szabályozás is új, hogy - ha más jogszabályok nem rendelkeznek ettől eltérően - az adókra vonatkozó szabályok szerint évül el a jövőben minden olyan köztartozás beszédésének joga is, amely nem adó ugyan, de amelyet mégis adók módjára hajtanak be.

A pénzügyminisztériumban rámutatnak, hogy az új kormányrendelet, amely 1970 január elsején lép hatályba, az egyszerűsítések nyomán az adófizető lakosság számára áttekinthetőbb, ugyanakkor megkönnyíti az érintett szakigazgatási szervek munkáját is./mti/

..

bb. 51. tanácskozás a magyarországi nemzetiségek néprajzi kutatásáról

t/ms/gk/zs rj la

1969. november 26.

Szerdán a magyar tudományos akadémia néprajzi kutatócsoportjának székházában kétnapos tudományos tanácskozás kezdődött a magyarországi nemzetiségek néprajzi kutatásáról. A tanácskozáson részt vesznek a művelődésügyi minisztérium és a nemzetiségi szövetségek képviselői is.

/folyt.köv./

15.55 rj

- 30 -

NA 1630
#

bb. 51. / tanácskozás.....1. folyt./rj

Ortutay Gyula akadémikus elnöki megnyitójában emlékeztetett arra, hogy a magyar néprajzi társaság fontos feladatának tekintette és tekinti a hazánkban élő nemzetiségek, a körülöttünk élő népek néprajzának megismerését - az egymás mellett élő népek közötti barátság és jobb megértés szolgálatában.

A mostani első ilyen jellegű tanácskozást bevezetőnek szánták ahhoz a munkához, amelynek célja - a szocialista országok, elsősorban közvetlen szomszédaink kutatóival és intézményeivel együttműködve - a hazánkban élő nemzetiségek, valamint a kint élő magyar kisebbség néprajzának, a történeti folyamatban kialakult valóság jobb megismerése.

A megnyitó után dr. Kóvágy László, a művelődésügyi minisztérium nemzetiségi osztályának vezetője tartott előadást „tudományos kutatás és nemzetiségi politika”, címmel. A nemzetiségi politika történeti fejlődését áttekintve méltatta a szovjetunió Lenini nemzetiségi politikájának jelentőségét, s hangsúlyozta, hogy a szocialista néprajztudomány megállapítása szerint minden államnak saját magának kell differenciáltan vizsgálnia a nemzetiségi kérdést, természetesen összehasonlítva más államok hasonló problémáival.

Az utóbbi két évtizedben világszerte mind szélesebb körben foglalkoznak a nemzetiségi problémákkal és a szocialista országokban, de nyugaton is számos intézmény, kutatóközpont alakult. Nemcsak a néprajz, hanem a társadalomtudományok, elsősorban a szociológia, a pszichológia, a történettudomány oldaláról is igyekeznek a kérdést megközelíteni. Hazánkban is megkezdődtek egy nemzetiségi dokumentációs intézmény előmunkálatai.

A továbbiakban a néprajzi kutatás ismert szakemberei tartottak előadásokat a magyarsággal együtt élő és a szomszédos népek néprajzának jelentőségéről a hazai néprajzkutatás szempontjából, és számot adtak a magyarországi német, román, szlovák és délszláv nemzetiségekre vonatkozó néprajzi kutatásokról, a nemzetiségi szövetségek szerepéről a néprajzi gyűjtésben./mti/

..

16.00 rj

- 31 -

AA 1630

bb. 52. emlékművek, szobrok a felszabadulás 25. és pest-buda egyesítésének 100. évfordulójára - sajtótájékoztató a városházán

t/hl/j/rj zs la

1969. november 26.

a felszabadulás 25. évfordulója, valamint pest-buda egyesülésének centenáriuma alkalmából újabb jelentős képzőművészeti alkotásokkal díszítik budapest közterületeit - közölte kucz györgy, a fővárosi tanács népművelési főosztályának vezetője, a végrehajtó bizottság szerdai ülése után tartott sajtótájékoztatón. a felszabadulás negyedszázados jubileumára a főváros a többi között elkészítteti a marx-engels emlékművet, amely segesdi györgy szobrász és schall józsef építészalkotása lesz. a szobor mauthauseni gránitból készül majd. a szir néven ismert, hős budapesti partizán és csoportja emlékművének elkészítésére kovács ferenc szobrász és schmidl ferenc építész kapott megbízást. a szobrot a xiii. kerületi istván-parkban állítják majd fel a főváros felszabadulásának 25. évfordulóján, 1970. február 13-án. a felszabadulási évforduló alkalmából készül a rákosszentmihályi szovjet hősi emlékmű, az ujpesti partizán emlékmű, a rákoskeresztúri felszabadulási, valamint a pestlőrinci szovjet hősi emlékmű.

ugyancsak a jövő évben helyeznek el néhány egyéb témájú képzőművészeti alkotást. ilyen lesz például a spanyolországi szabadságharcban részt vett nemzetközi brigád magyar csoportjának emlékműve. tervezői: makrisz agamemnon szobrász és janesch rudolf építész. az emlékmű a jövő év augusztusában készül el. madách imre szobrának megalkotásával vilt tiber szobrászt és hofer miklós építész biztárok meg. a szobrot, amelyet a margitszigeti uttörőparkkal szemben állítanak fel, a jövő év május elsején benedek emlékszóbor és a szilágyi erzsébet emlékmű.

a budai várnegyedben - a műemléki környezetbe illő - szoborral díszített ivókutát állítanak fel a hunyadi jános ut mentén, a városligetben, az elpusztult mátrai-féle díszkút környékére szobrokkal övezett szökőkút kerül. a reprezentatív, figurális szökőkút mintegy összekapcsolja majd az ott megépülő nemzeti színházat és a dózsa györgy uti felvonulási területet a városliget felé. pest-buda egyesítésének századik évfordulójára - 1973-ra - centenáriumi emlékermet tervezett a fővárosi tanács, meghívásos pályázat alapján, továbbá a programban szerepel a főváros legszebb képzőművészeti alkotásait magában foglaló, öt nyelvű díszalbum megjelentetése a corvina kiadásában.

egyéb tervek: a xv. kerületben felszabadulási emlékművet állítanak fel a széchenyi-téren, a xi. kerületi hanoi-parkban - előreláthatólag 1971-ben - felállítják ho si minh emlékszobrát, s valószínűleg ugyanebben az évben helyezik el budapest valamelyik jelentősebb pontján bartók béla emlékszobrát, a zeneköltő halálának 25. évfordulója alkalmából.

/folyt.köv./

- 32 -

16.20 rj

1140

bb. 52. /emlékművek...1. folyt./ gy

művészi siremléket állíttat a főváros a jövő évben karinthy frigyos írónak, ferenczy béni és strobl alajos szobrászművészeknek, csortos gyula színművészeknek, burghardt rezso festőművészeknek, s felállíttatja a munkásmozgalom egyik jelentős eseményét megörökítő vörös brigád-emlékkövet

a sajtótájékoztatón közölték még, hogy a fővárosi tanács december 16-án ülést tart, s a városfejlesztés, a tanácsi munka több fontos kérdését vitatja meg./mtl/

..

bb. 53. a sas utazási kedvezménye budapestről new yorkba és montrealba
i kf/gk/gy/la

1969. november 26.

a sas skandináv légiforgalmi társaság tevékenységéről adott tájékoztatót szerdán lászló józsef kereskedelmi igazgató. elmondta egyebek között, hogy a sas az elmúlt egy esztendő alatt több mint négy és félmillió utast szállított, tíz százalékkal többet, mint az előző évben.; áruszállítása 47 százalékkal, légipostai forgalma 6 százalékkal növekedett. a sas gépei jelenleg 47 ország 90 városába repülnek.

a skandináv légiforgalmi társaság a malév-vel egyetértésben szerdától kedvezményt ad észak-atlanti díjtételeiből a magyar utasoknak. a budapest - koppenhága - new york menettérti jegy ára a korábbi 567 dollár helyett 295 dollár, a budapest - koppenhága - montreal menettérti jegy ára pedig 537 dollár helyett 282 dollár. az új díjtételek legalább 22 napos észak-amerikai tartózkodás esetén érvényesek, az utazás megkezdésétől számított 60 napon belül. az árcsökkentést az tette lehetővé, hogy a sas új, nagyteljesítményű gépeket állít forgalomba. az észak-atlanti vonalakon az eddigi 145 személyes gépek helyett 195-200 utast befogadó super dc-8 típusú gépeket közlekedtet.

a kereskedelmi igazgató bejelentette, hogy a budapest - koppenhága - stockholm utvonalon közlekedő sas-járatokra forintban is megválthatók a jegyek. a légitársaság az ibusz-szal és a malév-vel közösen jövőre társasutazásokat szervez svédországba./mtl/

..

16.20/gy

- 33 -

Nf 16⁵⁰

bb. 54. vaszary jános-szabadegyetem tatán

vid-fm/gy/La

1969. november 26.

új színpadot jelent tata kulturális életében a nemrég megnyitott művelődési központ - állapította meg a városi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén. a jelentős idegenforgalmu kisvárosokban korábban nem volt megfelelő művelődési ház. a csaknem 15 millió forintos költséggel létesített kulturális központ néhány hónapos működésével, rendezvényeinek népszerűségével bizonyítja, milyen nagy szükség volt felépítésére. a klubokban, a szakkörökben és a tanfolyamokon 800 tatabányai szórakozók, művelődők, ezenkívül 1150-en váltottak bérletet a színházi előadás- és hangverseny-sorozatokra. ifjúsági, gyermek, nyugdíjas, művész- és értelmiségi klubokat szerveztek, rádiós, modellező, film-, fotó- és képzőművészeti szakköröket alakítottak. a napokban angol, német és spanyol nyelvtanfolyamot indítottak.

a művelődési központ vezetői tájékoztatták a végrehajtó bizottságot új terveikről is. a jövő évben irodalmi színpadot és bábcsoportot szerveznek. megalakítják tata barátainak körét és létrehozzák a „vaszary jános”, szabadegyetemet, ahol több tagozatban modern ismeretterjesztéssel foglalkoznak./mti/

..

bb. 55. magyar színpadi művek seregszemléje a szovjetunióban - moszkvában és leningrádban vendégszerepel a nemzeti színház

t fe/gk/zs/gy/La

1969. november 26.

a szovjetunió színházai felszabadulásunk 25. évfordulójának évében megrendezik a magyar színpadi művek seregszemléjét. dr. bizó gyula, a művelődésügyi minisztérium színházi főosztályának vezetője, dobozy imre, a magyar írók szövetségének főtitkára és both béla, a nemzeti színház igazgatója néhány napot moszkvában töltött a nagy jelentőségű kulturális eseménysorozat előkészítésére.

dr. bizó gyula a küldöttség hazatérte után nyilatkozott az mti munkatársának. a többi között elmondta, hogy baráti összejöveteleken találkozott a moszkvai színházak vezetőivel, élenjáró művészeivel, a művészeti szövetség és a kulturálisügyi minisztérium képviselőivel, valamint ismert színikritikusokkal - valamennyien élénken érdeklődtek a magyar drámairodalom és hazánk színházi élete iránt. beszélgetéseink már nemcsak tájékoztató jellegűek voltak, több moszkvai színház ugyanis már kiválasztotta a bemutatásra kerülő magyar darabokat. örömmel hallottuk, hogy a tervek között szerepel martinov kiváló szovjet műfordító átültetésében az ember tragédiájának bemutatása. erre előreláthatólag 1970 őszén kerül sor.

/folyt. köv./

- 34 -

16.25/g

MA 1658

N. 1140

bb. 55. / magyar színpadi művek.... 1. folyt./ gy

- gyümölcsözőek voltak a kulturálisügyi minisztérium színházi szakembereivel folytatott megbeszéléseink is. arról tárgyaltunk, hogy a szovjetunió nagyobb városainak színházaiban, illetve a kisebb vidéki színházakban - ezek profiljának megfelelően - mely magyar művek alkalmasak leginkább a színpadra állításra.

dobozy imre is jó hírrel térhetett haza: az iszkusszto kiadóvállalattal lezajlott tárgyalások eredményeként kétkötetes magyar drámaválogatás megjelentetésére készülnek. ebben mintegy 12-14 olyan mű szerepel majd, amelyeket ezideig orosz nyelven még nem adtak ki. a kötet kiadása rendkívül nagy segítséget jelenthet majd a magyar színpadi művek megismertetésében.

both béla, a nemzeti színház igazgatója meghívást hozott haza: társulata jövő tavasszal leningrádban és moszkvában lép a közönség elé./mti/

..

bb. 56. 44 tó - 7 000 mázsa ponty

vid-ká/gy/La

1969. november 26.

szerdán befejezték az őszi halászatot a tatabányai állami gazdaság tavaiban. a 44 tóból a tervezettnél többet összesen 7 000 mázsa pontyot fogtak ki. a tatabányai halászat legérdekesebb színpontja, a 400 holdas öreg-tó lehalászása az idén elmaradt. a tó üdülő-, fürdőjellegének megóvása végett ugyanis a halakat nem etetik, azok természetes uton táplálkoznak és ezért a „betakarításra”, csak 3 évenként kerül sor. a gazdaság telelőiből egész télen ellátják hallal a komárom és győr-sopron megyei piacokat, és szállítanak a fővárosba is./mti/

..

bb. 57. ifjúságvédelmi tanácskozás kecskeméten

vid-fm/gy/La

1969. november 26.

bács-kiskun megyében oktató, felvilágosító jellegű kiállításokat nyitnak és szakmai tanácskozásokat rendeznek a gyermek és ifjúságvédelmi hónap alkalmából. a tapasztalatokat megyei konferencián összegezik majd a jövő hónap közepén. az eddigi rendezvények közül kiemelkedik a kecskeméti felsőfokú óvónőképző intézetben szerdán megtartott tanácskozás.

/folyt. köv./

16.35/gy

- 35 -

MA 1658

bb. 57. /ifjúságvédelmi.... folyt./ gy

ezen kecskeméti és bács-kiskun megye ifjúságvédelmi szakemberei és társadalmi aktivistái vettek részt. megvitatták: miként lehetne tovább csökkenteni a gyermekekre ható káros tényezőket, s feltárták a családi és az iskolai egészségügyi nevelés hiányosságait. e témakörökből dr. veczkó józsef, a szegedi józsef attila tudományegyetem neveléstudományi intézetének adjunktusa és dr. székelv Lajos, az egészségügyi felvilágosító központ osztályvezetője tartott vitaindító előadást./mti/

..

bb. 58. ülést tartott a vas megyei szmt elnökség

vid-fm/gy/la

1969. november 26.

a szakszervezetek vas megyei tanácsának elnöksége szerdán szombathelyen tartott ülésén a hétezer vasi építőipari dolgozó helyzetéről tárgyalt. megállapították, hogy a vállalatok az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése óta többet költenek munkásellátási és szociális célokra. erre bizonyos mértékig a kedvezőtlen munkaerőhelyzet is ösztönzi őket. mintegy hatmillió forintot szánnak évenként a bérszínvonal növelése mellett - közvetett juttatásokra, azaz 1 millió 300 ezer forinttal többet, mint 1967-ben.

a három nagyobb vas megyei építőipari vállalat - az állami és a tanácsi építőipari vállalat, valamint a nyugatmagyarországi fűrészek - jelentősen megemelte az üdültetésre fordított összeget. hiba azonban, hogy még mindig kevés fizikai dolgozó vesz részt az üdülésben. a szóbanforgó vállalatok kollektív szerződéseikben külön keretet, évente átlagosan félmillió forintot - biztosítottak szociális, kulturális és sportcélokra.

a termelési költségek terhére gondoskodnak a vállalat munkásaik elszállásolásáról és utaztatásáról. a vas megyei állami építőipari vállalat 12 autóbust bérel az akóvtól, a tanácsi építőipari vállalat pedig két mikro-buszt vásárolt ilyen célokra./mti/

..

NA 1725

-36-

bb. 59. kormányhatározat a távlati tudományos kutatási terv készítéséről

1 ms/tm/zs/gy/la

1969. november 26.

a magyar közlönyben megjelent a forradalmi munkás-paraszt kormány határozata az 1971-1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási terv készítéséről.

a határozat szerint a kutatási terv négy alapvető fejezetből áll. az első fejezet a tudománypolitika irányelveit tartalmazza. az irányelvek részletes kimunkálása a magyar tudományos akadémia feladata, az országos műszaki fejlesztési bizottság, valamint a kutatás-irányításban érdekelt tárcák bevonásával. az irányelveket a tudománypolitikai bizottság vitatja meg és terjeszti a kormány elé. a határozat az irányelvek összeállításának határidejét 1970. júniusában jelöli meg.

a második fejezet a kutatási terv tematikáját tartalmazza. a konkrét gazdasági célokra irányuló kutató munkák tervében pontosan megjelölhető az elérendő cél. ezzel szemben a nem gazdasági célú, vagy nem elsősorban ilyen célokra irányuló kutatásoknál általában csak a kutatás iránya jelölhető ki. ezért a tematikai fejezet két részre tagozódik. az elsőben a konkrét gazdasági célokra irányuló kutatási programok, a másodikban a kutatási főirányok kaptak helyet. természetesen a kutató munkáknak minél teljesebb összhangban kell lenniük a távlati társadalmi és gazdaságpolitikai célokkal.

a kutatási programokra, tehát a konkrét gazdasági célokra vonatkozó program-javaslatok kidolgozását az országos műszaki fejlesztési bizottság és az érdekelt miniszterek irányítják. a kutatási fő irányokra vonatkozóan tervtanulmányok készülnek, ezek kidolgozásáért az akadémia és az érdekelt tárcák felelősek.

a program-javaslatokat és a tervtanulmányokat az akadémia, az omfb és az érdekelt tárcák bizottságai fontossági sorrendbe állítják. az országos műszaki fejlesztési bizottság, illetőleg az akadémia az érdekelt tárcák meghallgatásával azután kiválasztja azt a néhány programjavaslatot, illetőleg tervtanulmányt, amelyet a tudománypolitikai bizottság elé terjeszt.

/folyt. köv./
17.30/g

- 37 -

NA 1740

bb. 59. / kormányhatározat.... 1. folyt./ gy

a tudománypolitikai bizottság határoz arról, hogy mi kerüljön a tervbe és melyik szerv legyen felelős a tervbe állított programok, kutatási főirányok részletes kimunkálásáért. ennek határideje 1970. augusztusa. a továbbiakban a kijelölt felelős szervek 1970. decemberéig kidolgozzák a tudománypolitikai bizottság által elfogadott kutatási programok és fő irányok konkrét, részletes programját. ebben a munkában alkalmazni kell a korszerű kutatásfejlesztés tervezési módszereit.

a harmadik fejezet a finanszírozással foglalkozik majd.

a terv utolsó fejezete a káderkérdésekkel foglalkozik. ennek összeállításakor meg kell vizsgálni, hogy biztosított-e a terv végrehajtásához szükséges szakemberek képzése. az esetleges hiány pótlására - a létszám és a képzési irány megjelölésével - javaslatot is kell tenni. ugyancsak meg kell azt is állapítani, hogy a szakemberek bel-, illetőleg külföldi továbbképzése milyen módon /például ösztöndíj, hosszú tanulmányut, stb. révén/ kívánatos.

az elkészített kutatási tervet egységes szerkezetbe foglalva, a tudománypolitikai bizottságban történő megvitatása után jóváhagyásra a kormányhoz kell benyújtani. a kormányhatározat arról is rendelkezik, hogy a távlati tervet időről-időre rendszeresen felül kell vizsgálni./mti/

bb. 61. új méh-betegség vas megyében

vid-fm/gy/la

1969. november 26.

tíz kilométeres méh-egészségügyi védőterületet jelöltek ki vas megye határmenti vidékén - közölték szerdán a megyei méhészeti szakbizottság szombathelyi ülésén. ezen a tájon ugyanis veszedelmes méh-betegség - fulladást okozó parazita - károsítja a méhcsaládokat. a gyógyszerrel kezelhető, de súlyosabb esetben csak a méhcsaládok kiirtásával lokalizálható, hosszú lappangási idővel járó betegség terjedésének megelőzésében a 150 méh-egészségügyi felelősön kívül a körállatorvosok is részt vesznek. a védőövezetben havonta ellenőrzik a méhcsaládokat, laboratóriumi vizsgálatoknak vetik alá őket. a területen megtiltották a méhek vándoroltatását. eddig nardán és pankaszon ütötte fel a fejét a betegség. a hatásos megelőző óvórendszabályok remélhetőleg megóvják a 21 ezer vas megyei méhcsaládot./mti/

17.35/gy

NA 17 95

- 38 -

bb. 60. közlekedési balesetek

tr/zs/gy/la

1969. november 26.

a 11. kerületben az irinyi józsef utcában faulháber jános 30 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival nem adta meg az elsőbbséget és a gyalogátkelőhelyen elütötte homó istvánné 58 éves budapesti lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás után meghalt. a közlekedésrendészet a gázoló tehergépkocsivezetőt őrizetbe vette.

a 8. kerületben a kerepesi úton györgy sándor 30 éves autóbusszvezető, budapesti lakos egy 95-ös autóbusszal gyorsan hajtott s valóságos karambol-sorozatot okozott: a busz összeütközött három teherautóval, négy személygépkocsival, s nekiütközött a taxiállomás telefonfülkéjének és a felsővezeték tartó oszlopoknak.

a baleset következtében az egyik teherautó vezetője és utasa könnyebben megsérült és jelentős anyagi kár keletkezett. a közlekedésrendészet györgy sándor vezetői igazolványát a helyszínen bevonta és eljárás indult ellen./mti/

bb. 62. az ndk államtanácsának elnökhelyettese egerben

vid-fm/gy/la

1969. november 26.

a hazafias népfront országos tanácsának vendégeként hazánkban tartózkodó dr. heinrich homann, az ndk államtanácsának elnökhelyettese szerdán egerbe látogatott. utjára elkísérte heinz dupnik, az ndk budapesti nagykövetségének attaséja, valamint dr. mák ferenc, a magyar jogászövetség titkára. a vendéget szalay istván, a megyei tanács vb elnökhelyettese köszöntötte, majd tájékoztatta heves megye helyzetéről, fejlődéséről. a fogadásnál jelen volt póti jeno, a hazafias népfront heves megyei titkára, polgár miklós, a megyei pártbizottság osztályvezetőhelyettese, és dr. fülöp andor, a megyei bíróság elnöke.

ezután a város nevezetességeivel ismerkedtek a vendégek, majd délután a megye állami, társadalmi és tömegszervezeti vezetői, valamint a jogászok számára dr. heinrich homann „az ndk új szocialista alkotmányának szerepe és jelentősége,, címmel tartott előadást./mti/

17.40/g

- 39 -

NA 17 95

bb. 63. fogadás a szovjet nagykövetségen

t/kf/tr/rj ie la

1969. november 26.

f.j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete szerdán délután fogadást adott a magyar-szovjet tudományos műszaki együttműködés 20. évfordulója, valamint a műszaki tudományos együttműködési állandó albizottság 12. ülésének alkalmából.

a fogadáson résztvett dr. jávor ervin, az országos tervehivatal elnökhelyettese és m.j. rakovszkij, a szovjet állami tervbizottság elnökhelyettese, az albizottság magyar, illetve szovjet tagozatának vezetője, valamint az albizottság két tagozatának tagjai. ott volt dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, nagy józsefné könnyűipari miniszter és bojtí jános külügyminiszterhelyettes.
/mti/

--

bb. 64. szocialista szerződés a nagykanizsai fényforrás gyár építésének gyorsítására

vid/fm/gg/rj la

1969. november 26.

szocialista munkaszerződést írtak alá szerdán nagykanizsán az egyesült izzó és a zala megyei állami építőipari vállalat képviselői a nagykanizsai fényforrás gyár építésének gyorsítására. mint ismeretes, 1974 végére négyezer-négyezeröttszáz munkást foglalkoztató nagy izzólámpa-gyártelepet létesít nagykanizsán az egyesült izzó. a másfélmilliárd forint értékű beruházás első szakaszának építése megkezdődött. a harmincmillió forint értékű első szakasz építésének meggyorsítását illetve a határidő megrövidítését szolgálja a most aláírt szocialista szerződés.

az egyesült izzó az építéshez szükséges feltételek biztosítását vállalta, a kivitelező zala megyei állami építőipari vállalat pedig olyan munkaszervezésre tett ígéretet, amelynek eredményeképpen négy hónappal megrövidítik a hatalmas munkacsarnok építési idejét. az eredeti határidő helyett 1970. április 4-re, hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulójára befejezik a csarnok építési munkát, s azután megkezdődhet a technológiai szerelés. előreláthatóan 1970 július elsején megkezdhetik a gépek üzempróbáit, augusztus elsején pedig megindíthatják a termelő munkát.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 40 -

NA 1758

bb. 64. /szocialista szerződés.....1. folyt./rj

a szocialista szerződés alapján négy hónappal hamarabb félepipő üzemben nyolc automata gépsort helyeznek el és további 400-500 új munkást alkalmaznak. a határidő-rövidítés eredményeként 1970-ben 15 millió izzólámpával többet gyárthatnak nagykanizsán és 1970-ben 1969-hez viszonyítva megkétszereződik a fényforrás gyár termelési értéke.
/mti/

--

bb. 65. vi. gusztáv adolf

gg/rj la

1969. november 26.

svéd király táviratban mondott köszönetet losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének svédország nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért./mti/

--

bb. 68. ülést tartott a magyar kereskedelmi kamara választott-bíróóságának tanácsa

1/sz/tr/ie rj la

1969. november 26.

szerdán ülést tartott a magyar kereskedelmi kamara mellett szervezett választottbíróóság tanácsa. dr. sándor endre, a választottbíróóság titkára beszámolójában közölte, hogy az új rendelkezéseknek megfelelően a választottbíróóság, amely korábban csak nemzetközi külkereskedelmi vitás ügyekben döntött, a jövőben foglalkozik a magyar vállalatok között felmerülő vitás ügyekkel is.

a választottbíróóság elé kerülő ügyekben hozott döntéseket a kamara kiadványban több nyelven megjelenteti. /mti/

--

17.35 rj

- 41 -

NA 1758

bb. 67. távprognózis 2000-re: 880 000 lakásban él a főváros
2 250 000 lakója

t tf/gk/zs/gy/La

1969. november 26.

a főváros általános rendezési terve a holnapot illetően három lényeges tényezővel számol: csökkenőben van a családok átlagos létszáma /1960 előtt 3,6, 1960-ban 3,02 volt, jelenleg 2,85/, összezugorodtak a beépítetlen területek, s ugyanakkor az ipar növekvő területi igényekkel jelentkezik. erről tartott tájékoztatót szerda délután Heim Ernő, a buváti építésmérnök a hazafias népfront várospolitikai munkabizottságának ankétján.

a távlati fejlesztés a lakásépítések, a közmű-ellátottság és a közlekedésfejlesztés együttes tervezésével történhet. jelenleg budapesten 120 000 lakás „hiányzik”, sokan felvetik, miért nem bontják le a 8., a 9. kerület öreg épületeit, hogy helyükbe sokemeletes modern lakóházakat emelhessenek. meggyőző a válasz: ezen a részeken száz új lakás építéséhez legalább 120 régi családi hajlékot kellene szanálni. akik a főváros jövőjével foglalkoznak, úgy számítják: 2000-re budapest lakóinak száma 2 250 000 körül alakul. elsősorban nem a természetes szaporodással, hanem a „bevándorlással”, ami egyébként jelenleg évi 15 000 fő, s ez a „tempó”, 1985 utánra évi 7 000 személyre csökken. a 2000. évben mintegy 690 000 család, 30 000 részcsalád és 135 000 egyedülálló személy él majd budapesten, s ez azt jelenti, hogy - némi tartalékkalappal is számolva - mintegy 880 000 lakásra lesz szükség.

1960-ban 535 000 lakása volt a fővárosnak, ebből a századfordulóig 150 000-et szanálnak, tehát a tervezett lakáskontingensj eléréséhez 495 000 új családi otthont kell építeni. jóllehet nem problémamentes az építőipar munkája, kapacitása, mégis reálisan lehet számolni azzal, hogy a felmilliónál valamivel több, 520-540 ezer lakást építhetnek az elkövetkező három évtizedben. gyakorlatilag tehát meg fog oldódni a lakáshelyzet, úgy hogy 1985 után már nemcsak arra lehet gondolni, hogy minden családnak legyen otthona, hanem az ugynevezett minőségi igényeket is kielégíthetik.

a budapesti ipartelepítést távlatban a perifériákra irányítják, annál is inkább, mivel az iparfejlesztésben a horizontális terjeszkedés a domináló már most is, hely pedig a város szívében már ma sincs.

/folyt. köv./
18.00/gy

- 42 -

NA 1825

bb. 67. / távprognózis... folyt./ gy

ami budapest levegőjét illeti a főváros légtérét köztudottan két szélirány uralja. az északnyugati légmozgás az erőteljesebb: ez ugyszólván kiséri a légtérből a szennyeződést, a déli-délkeleti szél általában lanyhább, s ha ez nem kívánatos légtömegeket hoz a város fölé, akkor panaszkodnak leginkább a budapestiek, a tiszta levegőt úgy kívánják biztosítani, hogy a főváros budai határa felől zöld „ékeket”, „parksávokkal, fás-ligetes folyosókkal nyitnak utat az északnyugati légmozgásnak./mti/

..

a szerkesztőségek figyelmébe!

pétlás a mai bb. 36. számú, „villámlás, mennydörgés.....” című hírünkhöz:

az 1. folytatás 3. bekezdésének 7. sorától a helyes szöveg a következő: „... üzletének kirakatát. dunaszentgyörgyön a vihar rombadöntötte a helyi ezüstkalászs tsz szabadtartásos istállóját. a téglafalás épület kártyavárként omlott össze, - szerencsére a benne levő 100 borjuból csak egynek esett baja. agert és környékét.....” /mti/

..

bb. 69. magyar és szovjet kőolajipari szakértők tanácskozása

1 sz/tr/ie/gy/La

1969. november 26.

szerdán budapesten a nehézipari minisztériumban megkezdődött a múlt évben alakult magyar-szovjet kőolajfeldolgozó ipari és petrokémiai gazdasági és műszaki tudományos együttműködési állanjo munkabizottság harmadik ülése. a tanácskozáson szovjet részről az olajfinomító- és kőolajvegyészet-ipari minisztérium képviselői vesznek részt és megbeszéléseket folytatnak a két minisztérium közvetlen együttműködéséről./mti/

..

bb. 71. „tavaszi szél vizet áraszt,,

1 ol/ol/zs/gy/La

1969. november 26.

címmel mutatja be az állami budapest táncgyűttes új műsorát vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor a vigszínházban./mti/

- 43 -

NA 1830

bb. 66. a munkaidőcsökkentés kezdeti tapasztalatai fejeér megyében
vid-fm/gy/la 1969. november 26.

a fejeér megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén többek között a vállalati munkaidőcsökkentés tapasztalatairól tárgyalt. a csökkentés fejeér megyében az ipari és az építőipari dolgozók 96 százalékát érinti: összesen 66 000 munkavállalót. tavasszal és nyáron a szabad szombatokon csúcsgyártás tapasztalható a közlekedésben, a kereskedelem, a vendéglátó üzemekben és a szórakozó helyeken.

a végrehajtó bizottság megállapította, hogy a pihi és szórakozást szolgáló intézmények a szabad szombatokra nem mindenütt készülnek fel. hiányoznak például a filmszínházak délelőtti előadásai, a szombati sportrendezvények, továbbá az olyan városi és üzemi klubok, ahol a kulturált időtöltéshez megfelelő körülmények és lehetőségek állnak rendelkezésre. tárgyalt a végrehajtó bizottság a helyi tanácsok ilyen irányú koordináló szerepéről.

tárgyalt, hogy a munkaidőcsökkentést jövőben bevezető ágazatok, üzemek és vállalatok, a bevezetés előtt átfogó területpolitikai tervet is készítsenek, és ezekben szabályozzák a kereskedelmi, a szolgáltató és a közlekedési ágazat munkaidőcsökkentésének társadalmi-politikai kihatásait./mt1/

..

bb. 70. enzo consuma, a római operaház

k ol/ol/zs/gy/la

1969. november 26

magánénekese szombaton az erkel színházban éneklte a végzet hatalma tenor főszerepét; alvaroként mutatkozik be a magyar közönségnek./mt1/

..

18.15/gy

- 44 -

NA 1835

embargo november 27-én, reggel 5.00 óráig!

bb. 72. nyilatkozat a közel-keleti helyzetről

gy/la

1969. november 26.

a bolgár kommunista párt központi bizottsága és a bolgár népköztársaság kormánya, a csehszlovák kommunista párt központi bizottsága és a csehszlovák szocialista köztársaság kormánya, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága és a lengyel népköztársaság kormánya, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság kormánya, a német szocialista egységpárt központi bizottsága és a német demokratikus köztársaság kormánya, a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága és a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége kormánya az alábbi közös nyilatkozatot teszi a közel-keleti helyzetről:

a legharciasabb imperialista körök agresszív politikája következtében a közel-kelet térségében az utóbbi időben ismét veszélyes mértékben nő a feszültség.

izrael egyre fokozódó méretű katonai provokációkat szervez az egyesült arab köztársaság, a szíriai arab köztársaság, jordánia és más arab államok ellen. e provokációk során mind nagyobb katonai erőket vetnek be, nehéz fegyvereket, légiereket és tankokat alkalmaznak. a megszállt arab területeken izrael a gyarmati rablás, az elnyomás és az erőszak politikáját folytatja az arab lakossággal szemben. ezek az izraeli cselekmények rendkívül veszélyesek, mert az eseményeket új katonai konfliktus felé terelik a térségben.

ez a provokatív izraeli politika akadályokat gördít az igazságos és szilárd közel-keleti béke útjába, az arab országok haladó rendszerei, valamennyi arab állam nemzeti függetlensége és az arab népeknek az imperializmus elleni harcban kiemelkedő szerepet játszó felszabadító mozgalma ellen irányul. az imperialisták arra törekcsenek, hogy visszaszerezzék elvesztett pozícióikat a közel-keleten, s folytathassák az arab országok nemzeti kincseinek, elsősorban kőolajkészleteinek kirablását.

éppen ezért egyes nyugati hatalmak, mindenekelőtt az egyesült államok imperialista körei, cselekvően bátorítják izrael annexió politikáját a közel-keleten, egyre növekvő mértékű pénzügyi, katonai és egyéb természetű segítséget nyújtanak izraelnek. az agresszor kezébe így jelentős mennyiségben kerülnek legújabb típusú fegyverek, repülőgépek, rakéták.

/folyt. köv./
18.35/gy

- 45 -

NA 1855

bb. 72. / nyilatkozat... 1. folyt./ gy

két év telt el azóta, hogy a biztonsági tanács határozatot hozott, amely kötelezte izraelt csapatainak a megszállt területekről való kivonására, és amely az igazságos közel-keleti béke megteremtésére irányult. ezt a határozatot azonban az ENSZ és a világközvélemény akaratát makacsul semmibevevő izrael kihívó, kalandor álláspontja miatt mind ez ideig nem hajtották végre.

izraeli vezetők pontosan megismerik a politikai rendezés lehetőségeit, s arra számítanak, hogy sikerül bekebelezniük az elfoglalt arab területeket. csak így értelmezhető izrael szembeszűlése a széles nemzetközi közvélemény állhatatos követeléseivel és a biztonsági tanács határozataival, köztük az 1967. november 22-i határozattal. a közelmúltban, a sovinszta hisztéria légkörében lezajlott parlamenti választások után izraelben tovább erősödtek a megrögzött reakciós, szélsőséges erők pozíciói. ezek az erők az izraeli népet az arab szomszédaival fennálló konfliktus folytatására és elmélyítésére ösztönzik.

azáltal, hogy megkísérik a közel-keleti konfliktus politikai rendezését, az izraeli vezető körök egyre mélyebben beletaszítják az izraeli népet az arab népek ellen folytatott bűnös és huzadalmas harcba. ez a politika súlyosan veszélyezteti mindenképp magát az izraeli népet, s fenyegeti a világ békéjét is.

világszerte né a felháborodás izrael agresszív politikai irányvonalával szemben, és azokkal a nyugati körökkel szemben, amelyek ezt ösztönzik és bátorítják.

a világ népei követelik, hogy végre tegyenek hatékony intézkedéseket a biztonsági tanács 1967. november 22-i határozatának megvalósítására. az, hogy e határozatot nem hajtják végre, az agresszor bátorítását jelenti, rombolja az ENSZ tekintélyét, s a közel-keleti feszültség további veszélyes növekedését eredményezi.

a jelenlegi súlyos közel-keleti helyzet halaszthatatlan intézkedéseket követel. a világ népeinek kényszeríteniük kell izraelt, hogy vonja ki csapatait az általa megszállt arab területekről. e probléma megoldása nélkül nem lehet tartós és igazságos béke ebben a térségben. más kérdésekkel együtt igazságos megoldást kell találni a hősiességű nemzeti felszabadító, antiimperialista küzdelmet vivő palesztinai arab nép érdekei és törvényes jogai biztosítására is.

/folyt. köv./

18.40/gy

- 46 -

NA 185

bb. 72. / nyilatkozat... 2. folyt./ gy

a tények azt bizonyítják, hogy az imperialisták nem hagynak fel a haladó arab rendszerek megdöntésére irányuló kísérleteikkel, s céljaik elérésére eszközként használják fel az izraeli cionista uralkodó köröket. az arab népek ellenségei az arab államok egységének meggyengítésére építik számításaikat. éppen ezért az arab államok összeforrottságának erősítése különösen nagy jelentőségű az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáért vívott küzdelemben.

a szocialista országok, amelyeket mindig őszinte barátság szálai fűztek az arab államokhoz, testvéri szolidaritásukról biztosítják a nemzeti függetlenségükért, szuverenitásukért és szabadságukért harcoló arab országok népeit.

pártjaink, népeink és államaink szilárd elhatározása, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek az agresszorok terveinek megkísérlésére a közel-kelet térségében. a szocialista országok a jövőben is megadnak minden segítséget a népek haladó vívmányainak megőrzéséért, valamint izrael és felbujtói jogtipró cselekedetei ellen harcoló arab államoknak.

pártjaink, népeink és államaink nevében felhívással fordulunk valamennyi néphez és békeszerető államhoz: nyújtsanak hathatós segítséget az arab népek igazságos harcához, amelyet az izraeli csapatoknak a megszállt arab területekről történő kivonásáért, a szabadságért és függetlenségért, az imperialista erők közel-keleti cselszövései ellen, a közel-keleti válság igazságos rendezéséért, a térség tartós békéjének megteremtéséért, a világbéke érdekében vívnak./mt1/

18.45/gy

- 47 -

NA 1905

bb. 74. Ulésezik az mszmp központi bizottsága

gy/La

1969. november 26.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága kádár jános elvtárs elnöklétével 1969. november 26-án megkezdte ülését. az ülés résztvevői a munka megkezdése előtt megemlékeztek a központi bizottság és a politikai bizottság elhunyt tagjairól, szirmai istván elvtársról.

a központi bizottság az ülés napirendjére tűzte a nemzetközi helyzetről, a gazdasági helyzetről, a pártdemokrácia kérdéseiről, a belügyminisztérium munkájáról beterjesztett jelentéseket. a központi bizottság az első napon a napirend szerint nemzetközi kérdésekről és a gazdasági helyzetről tárgyalt, november 27-én folytatja munkáját. /mti/

bb. 73. befejeződött a népművelési tájkonferencia debrecenben

vid gy/La

1969. november 26.

debrecenben kétnapos tanácskozás után szerdán este befejeződött az a népművelési tájkonferencia, amelyen az ország 13 megyéjének népművelési szakemberei a művelődési házak és otthonok továbbfejlesztésének új lehetőségeit beszéltek meg. a résztvevő szakemberek debrecenben, derecskén, balmazújvárosban és hajdunánásdon termelőszövetkezetek és gazdasági szervek bekapcsolódásának tapasztalatait szemlélítették meg. szállási gyula, a hajdu-bihar megyei tanács művelődési osztályának helyettes vezetője tájékoztatást adott a megyei művelődési hálózat fejlesztéséről. elmondta, hogy a 4. ötéves tervben debrecenben új központi művelődési ház épül, ezenkívül arra törekednek, hogy a járási művelődési központokat szervezetenként megerősítsék. a tapasztalat ugyanis az, hogy a járási központok nagy segítséget nyújtanak a kisebb falvak kulturális életéhez. a termelőszövetkezetek gazdasági segítségéről elmondta, hogy például nádudvaron a jövő őről kezdve a vörös csillag termelőszövetkezet biztosítja a falu kulturális intézményeinek teljes ellátását. a hajduságban új vonás, hogy a falvak lakosainak sport- és egészségügyi ellátásához is hozzájárulnak a közös gazdaságok sportpályák és fürdők létesítésével, működtetésével. /mti/

19.10/gy

- 48 -

NA 1945

bb. 75. fogadás a román nagykövetségen

t/fe/tr/rj La

1969. november 26.

dumitru turcus, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete szerdán este a nagykövetségen fogadást adott abból az alkalomból, hogy budapesten államközi egyezményt írtak alá a budapesti román és a bukaresti magyar kultúra háza létesítéséről. a fogadáson résztvett dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, továbbá a külügyminisztérium a művelődésügyi minisztérium és a kki több vezető beosztású munkatársa. ott volt vasile gliga, a román szocialista köztársaság külügyminiszterhelyettese és a budapesti román nagykövetség több diplomatája. /mti/

--

bb. 76. időjárásjelentés

tr/gy/La

1969. november 26.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán este:

hidegebb idő

várható időjárás az ország területére csütörtök estig: erősen felhős idő, többfelé esővel, főként északon és északnyugaton havasesővel, havazással, időnként élénk helyenként erős nyugati-északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 3-8 fok között. /mti/

--

bb. 77. új vezetőséget választottak a pécsi kesztyűs ktsz élére

vid gy/La

1969. november 26.

pécs egyik legjobb hírű, főként exportra dolgozó kisipari szövetkezetében, a kesztyű- és bőrkonfekció ktsz-nél tarthatatlan helyzetet teremtett a szövetkezeti demokrácia durva megsértése, a bírálat elfojtása, illetve megtorlása, egyes vezetők egyéni harácsolása, jogtalan előnyök szerzése. a visszaélések elkövetőinek felelősségre vonása folyamatban van. a ktsz elnöke, molnár györgy és társai ellen társadalmi tulajdont károsító különböző bűncselekmények miatt a baranya megyei rendőrfőkapitányság vizsgálati nyomozást folytat és két nappal ezelőtt elrendelte molnár györgy előzetes letartóztatását is.

/folyt. köv./

NA 2050

- 49 -

db. 77. / új vezetőséget.... folyt./ gy

a kialakult helyzet rendezésére, és a tanulságok levonása céljából a szövetkezet pécsi székházában szerda délután rendkívüli küldött közgyűlést hívtak össze, amelyen résztvett wieder béla, pécs városi pártbizottságának titkára, komlovszky mihály, az orkisz elnökhelyettese, valamint a tannimpex külkereskedelmi vállalat képviselője is. a ktsz nyolcszáz főnyi tagsága megbízásából a küldöttgyűlés leváltotta a régi, majd megválasztotta az új vezetőséget. a szövetkezet elnöke stettner jenő kesztyűszabász lett, aki másfél évtizede dolgozik a szövetkezetnek, s munkájával, ember magatartásával érdemelte ki a bizalmat. a vezetőség első ülésén leváltotta a régi műszaki vezetőt és újat bízott meg.

a közgyűlés résztvevői felszólalásaikban tiltakoztak a korábbi kiskirályoskodó vezetési módszer ellen. egyben hangsúlyozták az ellenőrzés szigorításának fontosságát, hogy a jövőben senkinek ne legyen alkalma a szövetkezet érdekeinek megsértésére és javainak dezmálására.

a küldött közgyűlés egyben meghatározta a tennivalókat az új vezetőség számára, hogy a jövőben a gazdasági siker jó üzemi légkörrel párosuljon. az év hátralévő heteiben közös összefogással biztosítani lehet, hogy ideig több mint félmilliárd dolláros exportköttelezettségét a szövetkezet pillanatnyi nehézségei ellenére maradéktalanul teljesítse./mti/

- v e g e -

- 50 -

20.35/gy

NA 20.35

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. november 27.

db. 1. hétszer volt eddig hazánkban a „világ közepe,,

1 tz/mm/1e/gy/La

1969. november 27.

a „világ közepe,, tulajdonképpen mindig ott van, ahova a térképészek a 0 jelzésű délkört, azaz a kezdő meridiánt rajzolják; ettől keletre és nyugatra növekvő számjegyekkel következnek a többi délkör, hogy a föld tulsó oldalán, a 180-as számnál összetalálkozzanak. ilyen értelemben dr. irmédi molnár lászló professzor buvárkodásai szerint a 15. század közepétől kezdve eddig legalább hét ízben volt hazánkban a világ közepe. a kezdő meridián 1460 körül a vitéz jános által alapított nagyváradi csillagdnál haladt át. európa asztrológusai évtizedeken át használták a helymeghatározáshoz az erre a kezdő délkörre alapozott tabulae varadiensist - a nagyváradi táblázatokat. 1467-ben pedig már az esztergomi csillagvizsgáló is hasonló szereppel büszkélkedhetett.

a későbbiekben buda négyszer „adott szállást,, a világ közepének. az első budai kezdő délkör mátyás király palotájának legmagasabb pontján vezetett keresztül, a másodikat valószínűleg hell miksa „alapította,, 1770 körül, amikor mária terézia ide helyezte át nagyszaombatról az egyetemet. a legutolsó két budai - pontosabban az 1. és a 2. gellérthegyi - kezdő délkör már a múlt században, 1815-ben, illetve 1861-ben született.

közben azonban 1735-ben pozsony is feliratkozott a listára. tulajdonképpen ez nyitotta meg azoknak a magyarországi kezdő délköröknek a sorát, amelyek már nem a csillagjóslás, hanem az igazi tudomány céljait szolgálták. ezt a kezdő délkört mikoviny sámuel vonta meg a pozsonyi vár egyik tornyán keresztül, amikor bél mátyás tervezett földrajzknövéhez kellett térkép-mellékleteket készítenie. mikoviny kitünö munkát végzett: például a pozsony és bécs között általa kiszámított távolság - a 70,152 méter - csak elenyészö mértékben tért el a valóságtól./mti/

- 1 -

NA

